

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Narva kolledž
Õppekava Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õpikeskkonnas

Natalia Orikova

**ÕUEKESKKONNA ÕPIRUUMINA KASUTAMISE
OLULISUS JA VÕIMALUSED 3–5-AASTASTE LASTE
ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSEKS ÕPETAJATE
HINNANGUL**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: lektor Lehte Tuuling MA

Narva 2025

KINNITUS

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

(Allkirjastatud digitaalselt)

Natalia Orikova

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Natalia Orikova,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Õuekeskkonna õpiruumina kasutamise olulisus ja võimalused 3–5-aastast laste õppe- ja kasvatustegevuseks õpetajate hinnangul”, mille juhendaja on Lehte Tuuling, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Natalia Orikova

Narvas, 12.01.2025. aastal

SUMMARY

The importance and potential of using the outdoor environment as a learning space for the learning and educational activities of 3-5 year olds, as perceived by the teachers

Today, in modern conditions, with the development of technology, children move less and stay indoors more, which leads to children becoming more alienated from nature. Recently, it has been observed that children have become more active, but instead of changing their learning methods and giving children the opportunity to grow and develop in the outdoor environment, to satisfy their needs for movement and activity, kindergarten teachers use more indoor space as a learning space in their learning and education process.

Due to the fact that children spend a large part of their time in kindergarten, their growing environment must be varied. The topic of this research paper is the importance of using the outdoor environment as a learning space, and the possibilities for learning and educational activities of 3-5 year old children, teachers. The research problem is to investigate how kindergarten teachers use the outdoor environment as a learning space, and to define the factors that prevent this use.

The aim of the bachelor's work was to investigate the kindergarten teachers' assessment of the importance of using the outdoor environment as a learning space, and the use of the outdoor environment to support the child's development. 34 teachers from different cities participated in the research. The work consists of three parts: the theoretical part, the study of the methodology, and the results of the study. In the work, the author used quantitative research measures, where data were collected using a questionnaire. The study participants were selected by convenience sampling.

Based on the answers of the teachers, it was concluded that the outdoor environment as a learning space has the same value, as teachers the indoor space. The outdoor environment and the indoor space form a whole and develop the child in many ways. Kindergarten teachers have a positive attitude towards using the outdoor environment as a learning space, and teachers consider outdoor learning to be very important. The results showed that teachers value the use of the outdoor environment, but prefer to use the indoor space for learning and educational activities more, for reasons of comfort. As an obstacle, it was pointed out that the outdoor environment of the kindergarten is not particularly suitable as a study room due to the lack of necessary equipment.

SISUKORD

SISUKORD	1
SISSEJUHATUS	6
1. ÕUEKESKKONNA ÕPIRUUMINA KASUTAMISE VÕIMALUSED LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSES	8
1.1. Õuesõppe mõiste ja olulisus.....	8
1.2. Õuekeskkonna kasutamine õpiruumina 3–5-aastaste lastega	9
1.3. Õuesõppes kasutatavad meetodid	11
1.4. Lõimitud tegevused õues	13
1.5. Laste arengu toetamine õuekeskkonnas	14
2. UURIMISTÖÖ METOODIKA	17
2.1. Uurimistöö eesmärk	17
2.2. Uurimismeetodite valik ja kirjeldus	18
2.3. Uurimistöö valimi moodustamine ja kirjeldus.....	18
2.4. Uuringu protseduuri kirjeldus	21
3. UURIMISTÖÖ TULEMUSED.....	22
3.1. Õpetajate arvamused õuesõppe olemusest.....	22
3.2. Õpetajate arvamused õuekeskkonna kasutamisest õpiruumina 3–5-aastaste lastega	24
3.3. Õuesõppe meetodid ja lõimitud tegevused õuekeskkonnas.....	30
3.4. Õpetajate hinnang õuekeskkonna kasutamisele õpiruumina lapse arengu toetamisel	31
ARUTELU	33
KOKKUVÕTE	34
KASUTATUD KIRJANDUS	35
LISA	37
Lisa 1. Ankeet lasteaiaõpetajatele	37

SISSEJUHATUS

Tehnoloogiline progress ja demograafiline plahvatus on kujundanud olukorra, kus inimtegevus mõjutab ohtlikult looduslikke ökosüsteeme, sest ühiskond peab mõtlema, kuidas suhtuda loodusesse säästlikumalt (Tuuling, 2018, lk 115). Väga tähtis on pöörata tähelepanu sellele, et iga laps saaks juba võimalikult varases eas elusloodusega kokku puutuda ja õppida loodust armastama, hoolitsema looduse eest ja suhtuma loodusesse säästlikult. Õuekeskkonna õpiruumina kasutamisel lasteaias tõuseb lastel teadlikkus looduse kohta, kuidas seda säästa ja hoolitseda.

Õuesõpe on viimasel ajal muutunud populaarsemaks ja toetab õpikäsitlust. Loodus on õpikeskkond, mis pakub erinevaid võimalusi ja erineb tavalisest õpingu vormist (Brügge, Szczepanski, 2007, lk 28). Varajased kogemused ja enda suhestumine loodusega aitavad kujundada teistsugust elustiili, väärtusi ja arusaamu, mida laps võtab kaasa täiskasvanuella (Szczepanski, 2012, lk 9).

Õuesõpe on kõige tähtsam lastele vanuses 3–5 aastat, sest nendel tekib ümbritseva vastu huvi, õpetaja roll on õpetada last loodust tundma kõigi meeltega ja suunata last, et tema huvi areneb ka edaspidi (Tuuling, 2018, lk 116). Õuesõppe vajalikkus on märgitud ka Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas, mis annab võimaluse lõimida erinevaid õppevaldkondi omavahel, kus õpetaja ise valib, millist õppekeskkonda kasutada, kas siseruumi või õuekeskkonda (Koolieelse..., 2008). Õuekeskkond on rikkalik ja mitmekesine, mis toetab laste õppimist ja arengut (Bilton, 2010, lk 3).

Tutvudes erinevate bakalaureusetöodes läbiviidud uuringutega (Oleinikova, 2018; Karu, 2022; Kuus, 2023) selgus, et õpetajad peavad õuesõppe rakendamist väga oluliseks, kuid ei kasuta seda igapäevaselt mingitel põhjustel. Katrin Sopli (2022) uuringust selgus, et õuesõppel on suured eelised väikelaste arengu toetamisel ja õpetamisel. Anastassia Undusk (2018) oma magistrیتöös tuli järeldusele, et õuesõpe on tähtis haridusressurss, kuna see sisaldab endas nii tunnetuslikku kui ka tervendavat protsessi.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks on:

- 1) välja selgitada lasteaiasõpetajate hinnang õuekeskkonna õpiruumina kasutamise olulisusest lastega vanuses 3–5 aastat.

2) välja selgitada õuekeskkonna kasutamise viisid lapse arengu toetamisel ja nende kasutamist takistavad tegurid.

Autor otsib oma töös vastuseid järgmistele uurimisküsimustele:

1. Mida arvavad lasteaiaõpetajad õuekeskkonna kasutamise vajalikkusest õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel lastega vanuses 3–5 aastat?
2. Milliseid meetodeid õpetajad kasutavad õppetegevuste läbiviimisel õuekeskkonnas?
3. Kuidas toetab või takistab õuekeskkond lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimist õpetajate hinnangul?
4. Kuidas toetab õuekeskkonnas läbi viidud õppe- ja kasvatustegevus laste arengut õpetajate hinnangul?

Bakalaureusetöö koosneb kolmest peatükist: teoreetiline osa, uurimismetoodika ja uuringu tulemused. Teoreetilises osas antakse ülevaade õuesõppe mõistest ja sisust, õuekeskkonna kasutamisest õpiruumina, õuesõppes kasutatavatest meetoditest, lõimitud tegevustest õues ja selle mõju lapse arengule.

Teises osas kirjeldatakse uurimismeetodit, uurimistöö eesmärki, metoodikat ja uuringu valimit. Töös kasutatakse kvantitatiivset meetodit. Andmekogumismeetodina kasutatakse küsitlusi (struktureeritud ankeet). Tulemuste tõlgendamisel kasutas autor võrdlemist, analüüsi ja üldistamist. Kolmandas osas kirjeldatakse ja analüüsitakse uuringu tulemusi ja seda, kuidas lasteaiaõpetajad mõistavad mõistet „õuesõpe“ ja kasutavad seda õpiruumina, milliseid meetodeid nad õuesõppes rakendavad väikeste lastega, kuidas nad hindavad õuesõppe võimalusi väikeste lastega lasteaedades ning milliseid toetavaid ja takistavaid faktoreid nad õuesõppe rakendamisel tajuvad.

1. ÕUEKESKKONNA ÕPIRUUMINA KASUTAMISE VÕIMALUSED LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSES

1.1. Õuesõppe mõiste ja olulisus

Inimene on oma evolutsiooni ja arengu kestel õppinud enamasti õues, kogemustest ja suulisest traditsioonist. Varajased kogemused ja enda loodusega suhestumine kujundavad teistsugust elustiili ja arusaamu (Szczepanski, 2012, lk 9). Täiskasvanutel on suur roll tasakaalu säilitamises keskkonna ja inimtegevuse vahel, sest erilist tähelepanu tuleb pöörata väärtuste kujundamisele juba varajases lapseas (Kukk, 2010, lk 21).

Õuesõppe (*outdoor learning*) ja avastuslik õpe (*exploratory learning*) on viimasel ajal aktiivne õppimisviis, mida kasutatakse ka lasteaias. Õuekeskkonna kasutamine õpiruumina annab suurepäraseid võimalused, kus lapsed ise koostavad endale programmi, kuulavad jutte, teevad toitu, laulavad, kaevavad ja uurivad erinevaid olukordi (Knight, 2011, lk 4).

Õuesõppe kui haridussuuna määratlemisel on olnud tähtsad haridustegelased ja filosoofid, nagu John Amos Comenius, Jean-Jacques Rousseau, Jean Piaget ning Johannes Käis (Dahlgren; Szczepanski, 2012, lk 18–19). Eestis on termin „õuesõppe“ kasutusel alates 2003 aastast ning väljas olemine on alati olnud osa lasteaiaelust (Andreasen, 2018, lk 13). Õuesõppe kui õppimisviis väikeste lastega on välja töötatud Taanis 1950. aastal ja kõik teenused lasteaias osutatakse looduslähedasel printsiibil. Lapsed õpivad käima, ronima, jooksuma, kiikuma, mängu kaudu nad õpivad tundma ümbritsevat keskkonda, kuidas looduse eest hoolitseda ja lugupidamisega suhtuvad teineteise isiklikku tsooni (Knight, 2011, lk 4).

Õuesõppe kui õppimismeetod oli tuntud ammu, näiteks tšehhi pedagoog Jan Amos Komensky (1592–1670), kes eelistas õpingute korraldamiseks ehtsat keskkonda, väitis: “Minge välja selleks, et õppida, minge sisse selleks, et korrata“ (Brügge jt, 2007, lk 51). Johannes Käis oli veendunud, et igas lapses elab loomulik tung teadmiste järele ning iga inimesel on arenguvõimalus tema isikupärase andekuses ning loovuses (Käis, 2018, lk 11). Õues õppimine ei tähenda toas tehtavate tegevuste õue viimist, mida tihti lasteaiaõpetajad teevad. See tähendab õpetaja poolt läbimõeldud ja õppekeskkonnale orienteeritud õppe ja kasvatustegevust, mis võimaldab õpitavat kogeda läbi meelte, kogu kehaga– katsetada, uurida, õppida koostööd (Tuuling, 2018, lk 115–116). Alan W. Ewert ja Jim Sibthoup määrasid õuesõppe kui kogumik õppetegevuste ja isikliku kogemuse vahel, mis hõlmab

tihedat koostööd ümbritseva keskkonnaga. Õuesõpet vaadeldakse kui üht võimalust koostööst, kus üks inimene õpetab teisi kogemuse kaudu (Ewert ja Sibthorp, 2014, lk 9–15).

Termin „õuesõpe“ on seotud keskkonnaga ja viitab organiseeritud õppimisele, mis tavaliselt toimub välistingimustes. Õues õppimine ei ole kindlalt piiritletud, iga õpetaja võib teha seda lastest lähtuvalt ja oma õppe- ja kasvatusesmärkidest lähtudes, aga õues õppimisel on olemas ühtne sisu (Tuuling, 2018, lk 116). Õuesõppel on suur tähtsus, kuna ta täiendab traditsioonilist pedagoogikat, kus õppetöö toimub tavaliselt nelja seinaga vahel (Brügge, Szczepanski, 2007, lk 28). Õuesõpe on tähtis, et iga laps saaks juba võimalikult varases eas elusloodusega kokku puutuda ja harjuda mitte ainult võtma loodusest midagi, vaid õpetada last andma midagi tagasi ja hoolitseda looduse eest (Tuuling, 2013, lk 98).

Võttes kokku erinevaid õuesõppe tõlgendusi, võib öelda, et õuesõpe pole mingi eriline õppimise meetod, see on rohkem filosoofiline lähenemine õppimisele ja õpetamisele, kus iga õpetaja teeb midagi erilist ja oma viisil, sest õuesõppes on väga tähtis kogemuse jagamine. Õuesõpe võiks toimuda ka teises siseruumis nagu muuseum, raamatukogu, talu, loomaaed (Tuuling, 2018, lk 119). Õuesõpe võib pakkuda erinevaid võimalusi erinevatele inimestele, igaüks leiab endale tähtsaid asju, juhul kui õuesõppe programm on hästi planeeritud ja organiseeritud õpetaja poolt ja annab võimalusi rakendada teoreetilisi teadmisi praktikas (Ewert ja Sibthorp, 2014, lk 9–15).

1.2. Õuekeskkonna kasutamine õpiruumina 3–5-aastaste lastega

Tänapäeval toimub õppetöö lasteaias enamasti ruumis, arvutiekraani ees või teoreetilise kirjelduse kaudu, teiselt poolt õuesõpe avab tee keha liikumisvajaduse ja aju stimulatsiooni vajaduse rahuldamiseks (Brügge, Szczepanski, 2007, lk 28). Kuna 85% meie kommunikatsioonist on mitteverbaalne, vajabki meie keskkond tagasipöördumist teistsuguste suhtluskeskkondade, ka õppimisvõimaluste poole, sest laste jaoks on liiga raske vastu võtta teadmisi kuulmise kaudu (Brügge jt, 2007 lk 51).

Lasteaias õppimine ja tegelikkus eraldati teineteisest, tulemuseks oli, et õpilased said harva võimaluse omandatud teadmisi või tegevusi praktikas proovida, mis otseselt mõjutab mälu protsessile. Selle asemel et näha teooriat ja praktikat üksteise eeldusena, eraldati need teineteisest, mis on omakorda tekitab raskusi laste õpetamisel (Szczepanski, 2012, lk 9). Siseruumides antakse lastele teadmised, teiselt poolt teadmised ei saa olla eesmärgiks, vaid ainult vahendiks kasvatuslike eesmärkide saavutamisel (Käis, 2018, lk 12). Õu on tervislik

õppekeskkond, mis rahuldab lapse kognitiivseid, emotsionaalseid, sotsiaalseid ja füüsilisi vajadusi (Bilton, 2010, lk 15). Õue klassid sobivad kõikidele vanustele. Õuesõppe esimesel õppeaastal on kõige raskem teha lapsele selgeks, et õu pole ainult hullamispaik, vaid ka õppimiskoht. Kõik sõltub, kuidas õpetaja on õuesõppe organiseerimisest ja planeerinud (Kivinukk, 2005, lk 5).

Teadmised see on positiivne mõju, mida annab kokkupuude loodusega õuekeskkonnas, ning selle mõjust tervisele, motoorsele liikuvusele ja keskendumisele ei pea olema kõrval asjad, vaid neid tuleb rakendada tegelikkuses (Dahlgren, Szczepanski, 2006, lk 50). Täiskasvanu ülesandeks on luua õppekeskkonna tingimused ning toetada lapse vaatlusvõime arengut, õpetada märkama ja tajuma erinevaid nähtusi (Tuuling 2013, lk 98). Ruumis õppides kasutatakse peamiselt nägemis- ja kuulmismeelt, õues lisandub veel haistmis-, maitsmis-, kompimismeel ning liikumise abil kogetu (Kaur, 2013, lk 46).

Annu Brotherus jt väidavad, et õppimine vajab alati mingisugust harjutamist ja õppimist, mis omalt poolt sõltub keskkonna kvaliteedist ja selle pakutavatest võimalustest. Eesmärgiks on see, et õpikeskkond pakuks lapsele ühelt poolt probleeme ja teiselt poolt vahendeid nende lahendamiseks ja uue probleemi püstitust, nii toimub lapse pidev areng (Brotherus, 2001, lk 55). Vihman (2016, lk 7–8) väidab, et õuesõppe kui õppemeetod on liiga lai, kus võib õpetada last läbi vaatluse, temaatiliste mängude, õppekäikude, matkade ja katsete kaudu. Timoštšuk (2005, lk 22) toob välja, et klassiruum on täienduseks õues õppimisele. Lasteaias õpitakse loodust tundma eelkõige õuealal või õppekäikudel kaugemale ja mitmesuguste tegevuste käigus rühmaruumis. Kui tahes meisterliku õpetaja jutustus ja näitvahendite kasutamine ei saa õppiija jaoks asendada loodusobjekti või nähtusi (Timoštšuk, 2005, lk 23).

Brügge ja Szczepanski (2007, lk 27–28) väidavad, et õuesõppe on täienduseks klassiruumis õppimisele, kus maastikku võib kasutada sellisena, nagu see on, ning lastel tekib kujutus loodusest. Kui laps avastab midagi või puutub kokku sellega õuesõppes, siis need teadmised jäävad paremini meelde ja vajadusel võib neid korrata juba ruumis. Õues ehk tegelikkuses õppimise tähtsaim argument on see, et õuekeskkond võimaldab saada isiklike kogemusi, mis tõenäoliselt välistab tarbetu õppimise. Õuesõpet ja peegeldumist peaks täiendama siseruumis, mis on kohandatud õpe klassiruumi järgi. Lapsed õpivad juhuslikult. See tähendab, et keskkond peab olema hästi varustatud ja hoolikalt planeeritud. Õpetajad peavad otsustama, mida tegelikult õpetada ja mida lubada lastel ise teada saada (Bilton, 2010, lk 43). Õpetaja peab vaatama sise- ja välisruumi kui üht kombineeritud ja integreeritud

keskkonda. Sise- ja välisruum peavad olema lastele üheaegselt kättesaadavad. Õuekeskkond on ühel ajal nii õpetamise kui ka õppimiskeskond (Bilton, 2010, lk 85).

1.3. Õuesõppes kasutatavad meetodid

Õuesõpet kui õppimismeetodi kasutatakse juba ammu, siin on väga tähtis mitte lihtsalt viia tegevust üle õue, aga planeerida täpselt, missuguseid teadmisi omandatakse täna. Õuekeskkonna kasutamist õpiruumina võib arvestada kui alternatiivi klassiruumidele (Prakash, 2020, lk 8–9). Õuesõpe on hea õppimismeetod, mille eesmärk on viia õpilane oma tavapära klassiruumist tavatusse keskkonda, saavutada tunni eesmärk ja õpiväljundid. Tulemusena saab õpilane uue elamuse teistsugusest keskkonnast, mis omakorda võib tõsta õpilase motivatsiooni, aidata paremini meelde jätta tunnis õpitut ning parandada teadmisi saadud kogemuse kaudu (Madisson jt, 202, lk 5).

Õuesõppe meetodid on aktiivsed ja loovad mitmeid võimalusi lähikontaktideks, mis aitab last sotsialiseerumiseks õuekeskkonnas, annavad võimalusi õppida teiselt inimestelt ja teiselt poolt jagada oma teadmisi teistega (Dahlgren, Szczepanski, 2006, lk 28). Õppimine kui tegevus vajab õppijalt aktiivset hoiakut ja osalemist protsessis, seepärast õpetaja roll kaasata kõiki lapsi. Seega on õppimine tõsine töö. Õuesõppe meetodite kasutamine aitab last kaasata õpiprotsessi, kontrollida tema teadmisi (Leppik, 2006, lk 37).

Õuesõpe on multifunktsionaalne õppemeetod, mis sobib alates 3 eluaastast, mille aluseks on vaatlused, isiklik avastus ja kogemus. Lastega vanuses 3–5 aastat õuesõpet tehakse vaatluse, teemaatiliste mängude, õppekäikude, matkade ja katsete kaudu õpetaja abiga (Vihman, 2016 lk 7). Õuesõpe kasutab erinevaid meetodeid: vaatlus, digitehnoloogia, koostöö, praktiline õppimine ja ökoloogilised projektid (Prakash, 2020, lk 2). Õuesõpe muutub praktikas tähtsaks metodoloogiliseks vahendiks, mis võib viia ellu õppekavas sõnastatud eesmärgid. Paljusid konkreetseid ja käepäraseid meetodeid rakendades õpib laps tõlgendama ja analüüsima toimumisi ning erinevaid loodusnähtusi õuekeskkonnas (Dahlgren, Szczepanski jt, 2006, lk 27).

Vaatlus on lapse aktiivsest tähelepanust ja huvist juhitud tajumine meelte abil, et lähemalt tundma õppida mõnd eset või nähtust (Tärn, 2010, lk 38). Vaatlus sobib kõige paremini teadmiste kordamiseks. Koos vaatlemisega areneb lapsel iseseisev mõtlemine (Tärn, 2010, lk 38). Vaatlus on üheks oluliseks õppemeetoditest loodus- ja koduloo tundma õppimisel, mis peab olema põhiline lasteaias. Väikesed lapsed on uudishimulised, sest vaatlus on

põhiline meetod, mida on vaja kasutada iga päev, kuna vaatluses osalevad kõik meeled: nägemine, kuulmine, kompimine, haistmine (Vihman, 2016, lk 12).

Lihtsamate vaatlusülesannete puhul võib motivaatoriks olla ka mõni emotsionaalne tegevus või näidata seost teiste õppevaldkondadega, muusika, liikumise, matemaatika või kunstiga. Enne vaatluse korraldamist peab õpetaja määratlema vaatluse eesmärgi, need teadmised, mida õpetaja soovib lastele avada. Väga oluliseks vaatlusvaldkonnaks õuesõppes on ilmavaatlus erinevatel aastaegadel (Timoštšuk, 2005 lk 190). Laps avastab maailma iga päev. Lapsed õpivad läbi oma meelte, liikumise ja erinevate aistingute kogemise. Vaatlus on üks õuesõppe meetoditest, mis sobib 3–5 aastastele lastele kõige paremini, kuna seda võib kasutada iga päev. Vaatlus on õppimise alusoskus, mis on vaja omandada ja mida arendada väikesest peale. Vaadeldes ja teisi meeli kasutades saab laps omandada uusi teadmisi ja rakendada oma teadmisi (Tuuling, 2013 lk 106). Vaatlus võib olla plaanipärane organiseeritud ja juhuslik vaatlus (Tärn, 2010, lk 39).

Katsed õues võimaldavad lastel paremini mõista erinevaid nähtusi. Lasteaiaeaeline laps tunneb huvi kõige vastu, mis teda ümbritseb, ja katsete abil otsib vastust oma küsimusele (Tärn, 2010, lk 39). Õuesõppes korraldavate katsete eesmärgiks on võimaldada kogeda loodusega seotud nähtusi ning saada uut teavet. Vahetu kogemus on õppides seda olulisem, mida väiksem on õppija, seda laiem tema õpiruum (Timoštšuk, 2005 lk 190). Märkamisest saab alguse huvi ning mõistmine tuleb kogemuse kaudu. Katset planeerides lähtub õpetaja sellest, milline on katse eesmärk - mida lapsed peavad peale katset teadma või oskama. Katset on võimalik korraldada ka uue teabe hankimiseks või kasutada omandatud teadmise kordamisel ja kontrollimisel. Kui lapsed ise teevad katse läbi on tõenäolisem, et saadud teadmine kinnistub paremini ning põhjalikumalt ja tekib pilt iseendast, mis on vajalik lapse arenguks (Timoštšuk, 2005 lk 190).

Õppekäik on hea meetod tutvumiseks kodu- ja lasteaia ümbrusega, kus lapsed saavad vaadelda loodusobjekte, omandavad teadmisi liiklusest ja käitumisnormidest ühiskonnas, suureneb iseseisvus, laps ületab erinevad hirmud ja õpib vastutama oma tegevuste eest. Õppekäik ei pea olema pikk, see võib olla üks kindel koht isegi lasteaia kõrval, millega laps on harjunud, ning seejärel vaadelda selle muutusi aasta jooksul (Tuuling, 2018, lk 129). Õppekäik on aktiivmeetod, mis annab võimaluse varem õpitut seostada praktikaga. Näiteks võib õues anda lastele ülesande täitmiseks ja juhised, kus lapsed saavad töötada rühmas. Õppekäik nagu õpimeetod valmistab ette teema või teeb kokkuvõtte läbitud materjali kohta

(Vihman, 2016, lk 13). Õppekäik lähtuvalt eesmärkidest võib olla teemat ettevalmistav või teemat kokkuvõttev. Õppekäik on meetod, mis võimaldab õpitut siseruumis seostada igapäeva eluga (Salumaa, 2003, lk12). Linnaparke võib ka kasutada õpikeskkonnana. Linnapargid pakuvad tavaliselt lisaks kultuurilistele objektidele ja taimestiku sümbioosile rikkalikult elamust (Madisson jt, 202, lk 9).

Maastikumängud on üks aktiiv- ja õuesõppe võimalustest. Maastikumäng on õppimine, kus lapsed peavad läbima etteantud arvu kontrollpunkte ja otsima sealt ülesandeid. Maastikumäng annab võimaluse õppida kõiki õppeained ja neid saab edukalt integreerida, lähtudes laste teadmistest. Maastikumäng tekitab olukorra, kus laps õpib ilma seda märkamata. Maastikumängud aitavad arendada koostööd, toetavad ja täiendavad üksteist (Vihman, 2016, lk 14). Positiivsed emotsioonid ja mängurõõm aitavad minapildi kujundamisel, teiselt poolt aitavad tegevusele tähelepanu koondada ning õpitut mällu talletada (Timoštšuk, 2005, lk 191). Lapsed ja täiskasvanud läbi mänguliste kogemuste avastavad loodust enda jaoks ja seeläbi kogevad vaimustust ning läbi selle mõistmise ja avastamise olema valmis loodust ka kaitsma õppima (Tuuling, 2013, lk 98).

1.4. Lõimitud tegevused õues

Õuekeskkond on unikaalne õpiruum, kus asub õppelabor, kõigi õppeainete õpiraamat, mõtiskluse paik, praktilise ökoloogia ja keskkonna tsüklite tundmaõppimise lähtekoht, keha- ja terviseõpingute alus, esteetiliste kogemuste paik, uurimismeetodi näide, tõhus kogukondliku toimet, mis edendab õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate suhteid (Dahlgren, Szczepanski, 2006, lk 49–50).

Lasteaias parimaks ja tulemuslikuks õppeprotsessi organiseerimiseks on vaja lõimida omavahel erinevaid õpivaldkondi koos õuetegevustega (Brügge et al., 2007, lk 29). J. Käis arvab, et lõimimine on üldõpetuse alus. Lapse jaoks on tähtis, millal lõimitakse erinevaid valdkondi keskseks teemaks nii, et erinevatest tegevustest moodustuks ühtne tervik (Nugin, 2013, lk 17). Õues viibides ja kasutades seda õpiruumina saab rakendada õuesõpet, mis on oluline meetod õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamiseks, näiteks mõistete õppimisel. Erinevate valdkondade liiga abstraktseid mõisteid saab õuesõppe abil elavdada ning see aitab lastel mõistetest paremini aru saada, kui nad näevad seda, mida nad kuulevad (Brügge ja Szczepanski, 2007, lk 29).

Väikeste laste õpetamisel ei sobi teadmiste omandamiseks valmis mõisted, parem on kasutada näitlikkuse meetodit, näiteks õuesõpet, kus õpetaja saab lõimida erinevaid valdkondi omavahel. Teiselt poolt integreeritud õppimine nõuab õpetajatelt väga head koostööoskust ning õppetegevuste terviklikku planeerimist. Siin on väga tähtis koht õpetajate omavaheline koostöö, kuna lõimitud tegevused toimuvad terve päeva jooksul, et laps saaks oma teadmisi kinnistada (Nugin, 2013, lk 17).

Kasutades lõimimist lasteaias ja tehes õuesõpet regulaarselt, areneb lapsel kriitiline mõtlemine, kuna last julgustatakse kohandama, võrdlema, analüüsima, sünteesima ja hindama ideid valdkondade vahel. Erinevate ainete lõimimisel õpetaja julgustab last laiendama oma mõtlemisvõimet (Nugin, 2013, lk 17). Õuekeskkond toetab lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimist, õppekavas on välja toodud seitse valdkonda, mida tuleb koolieelses lasteasutuses käsitleda ja kõigis neis oma püstitatud eesmärkide saavutamisel võimalik kasutada õuesõpet (Nugin, 2013, lk 117).

1.5. Laste arengu toetamine õuekeskkonnas

Õpikeskkonda võib vaadata erinevate keskkondadena, näiteks last ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonnana, kus toimub õppekavakohane õppetöö. Õpikeskkonna peamine ülesanne on toetada laste arengut, motiveerida teda saama uusi teadmisi, tagades lastele igakülgse heaolutunde, see on võimalik, kui õpetaja planeerib õuesõpet ja lähtub lapse arengust (Raadik, 2009, lk 5).

Õu õpikeskkonnana on asendamatu ja väga rikkalikke võimalusi pakkuv lapse arenguks. Raadiku (2009, lk 7) järgi õuekeskkond annab mitte ainult rikkalikke teadmisi ja praktilisi kogemusi, aga võimaldab hulgaliselt emotsioone ja pakub õppijale kaaslastega suhtlemise ning sotsiaalse käitumise kogemusi. Õues on laps pidevas tegutsemises, ta vaatleb, uurib, mõtleb, katsetab, analüüsib, jõuab järeldustele. Õuekeskkond toetab lapse mitmekeelsuse arengut ja pakub pidevalt uusi väljakutseid tegutsemiseks. Aktiivselt tegutsevad kõik meeled, arenevad lapse kehalised võimed, tervis saab tugevamaks (Nugin, 2013 lk 98).

Loynes (2018, lk 25) väidab, et õuekeskkonna kasutamine annab suured võimalused, aga õuesõpe peab olema hästi organiseeritud. Tegevused ei tohi muutuda kogemuseks, kui tegevus ei ole eesmärgipärane ja ei ole läbi mõeldud (Loynes, 2018, lk 25). Õues viibides suureneb lapse füüsiline aktiivsus ja paraneb vaimne tervis. Liikumis- ja õuemängud

mängivad suur rolli väikelaste intellektuaalses, emotsionaalses ja sotsiaalses arengus (Andreasen, 2018, lk 1).

Sara Knight (2009, lk 30) määratles, et õuesõpe aitab vähendada järgmisi probleeme: lapse rasvumine, käitumisprobleemid ja ebapiisavad sotsiaalsed oskused. Lapse rasvumise probleemid on tihedalt seotud vaimse tervisega, enesehinnanguga, depressiooniga ja kiusamisega koolis, mis mõjutab lapse sotsialiseerumist ühiskonnas. Õuesõpe mängib suurt rolli laste arengus, sest parem on muuta laste harjumusi liikumise valdkonnas varases eas 3–5-aastasena, siis ta hindab liikumisvajadust lapsepõlvest alates ja täiskasvanutena neil on lihtsam. Lapsed on kõik erinevad, ühed soovivad tegeleda spordiga, aga teised mitte. Sara Knight (2009, lk 31) määratleb oma töös õuekeskkonda õpiruumina, mis aitab lahendada probleeme lapse vähese liikumisega, kui laps tegutseb, liigub, midagi uurib, siis ta teeb palju liigutusi märkamata seda.

Tähtis on see, et laps saaks palju looduses viibida, sest tema tervisele avaldab värskes õhus viibimine otsustavat mõju: elavneb mõttetegevus, suureneb mälu maht, luustik muutub tugevamaks ja lihased treenitumaks. Lapse kehale on väga hea ka mehaaniline harjutamine, nagu jooksmine, hüppamine, ujumine, kivi viskamine. Harjutada ei tule aga mitte ainult jõudu, vaid ka meeli, mis seda mõjuvad (Raadik, 2009, lk 8). Laps õpib uut tegutsedes ja mängides, pidevalt liikudes õuekeskkonnas. Positiivsed emotsioonid ja mängurõõm aitavad minapildi kujundamisel, teiselt poolt aitavad tegevusele tähelepanu koondada ja õppematerjal jääb paremini meelde. Õuekeskkond toetab laste arenevat loomingulisust ja probleemide lahendamise oskusi. Loob rikkalikke võimalusi kujutlusvõime, leidlikkuse ja nutikuse arenguks (Timoštšuk, 2005, lk 191).

Üks põhjustest miks õuesõpet kasutatakse harva, on ohutuse moment, nii vanemad kui ka õpetajad muretsevad, et ei saa tagada ohutustingimusi õues. Sara Knight (2009, lk 34–35) põhjendab seda, et iga laps soovib minna riskile, kui ta ületab takistust, siis ta areneb mitte ainult füüsiliselt, vaid ka vaimselt. Õuesõpe annab võimalusi, et õpetaja õpetab last minema riskile sellistes tingimustes, mis on täiskasvanute hinnangul sobilik. Paremini kui laps teeb seda õpetaja pilgu kontrolli all, sest see on lapse areng, kõik tahavad panna proovile ennast puu otsa ronimisel, hüpatel, takistuste läbimisel (Sara Knight, 2009, lk 36).

Õues on kognitiivsed oskused on ühendatud füüsiliste ja sensoorsete oskustega, on toetatud kogu „võrgustiku areng“. Õuealal on võimalik arendada ja testida oma potentsiaali. Õues

tegutsemine toetab sobilike riskide võtmist ja pakub kohaseid väljakutseid igale lapsele (Andreasen, 2018, lk 25). Kui õpetajad ja lapsevanemad lapse varases eas kõigest keelduvad ja piirduvad eesmärgiga tagada lapse ohutus, siis hiljem võib kokku puutuda lapse käitumisprobleemidega, halva kontsentratsioonioskus, ega vähenes motivatsiooni ja nõrkade sotsiaalsete oskused (Sara Knight, 2009, lk 36).

Nii nagu siseruumides arendavad lapsed ka õuekeskkonnas tehtavad praktilised tegevused koostööd ja laste sotsiaalset hakkamasaamist. Kui pakkuda lastele lihtsalt joosta maja ümber, siis nad kiiresti väsivad, aga kui pakkuda praktilist tegevust, siis lapsed hea meelega tegutsevad, mis mõjutab positiivselt laste tervist, motoorset arengut, mängulist tegevust ning keskendumisvõimet (Brügge ja Szczepanski, 2007, lk 30). Õuekeskkonnas lapsed arendavad oma mootorikat, osalevad loovates mängudes, nendel tekkib vähem konflikte, õppivad olema iseseisvad, areneb hoolitus looduse eest, kasvatatakse lastes väärtusi (Prakash, 2020, lk 10–13).

Õuesõpe on hea õppimismeetod, mille eesmärk on viia last oma tavapärasest klassiruumist tavatusse keskkonda ehk õuekeskkonda, saavutada tegevuse eesmärk ja õpiväljundid. Tulemusena saab õpilane uue elamuse teistsugusest keskkonnast, mis omakorda võib tõsta õpilase motivatsiooni, aidata paremini meelde jätta tunnis õpitut ning parandada teadmisi saadud kogemuse kaudu (Madisson jt, 2021, lk 5).

2. UURIMISTÖÖ METOODIKA

Käesoleva bakalaureusetöoga kaardistatakse, kuidas õpetajad kasutavad õuekeskkonda õpiruumina lasteaia lastega vanuses 3–5 aastat ning selle kasutamise olulisus ja vajalikkus. Uuritakse lasteaiaõpetajate teadmisi ja hinnangut õuesõppe kasutamise tähtsuse ja võimaluste kohta, ning arvamust õuesõppe tulemuslikkusest lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel.

2.1. Uurimistöö eesmärk

Uurimuse eesmärgiks oli:

- 1) välja selgitada lasteaiaõpetajate hinnang õuekeskkonna õpiruumina kasutamise olulisusest lastele vanuses 3–5 aastat.
- 2) välja selgitada õuekeskkonna kasutamise viisid lapse arengu toetamisel ja õuesõppe kasutamist takistavad tegurid.

Eesmärgist tulenevalt otsitakse uurimistöös vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1) Mida arvavad lasteaiaõpetajad õuekeskkonna kasutamise vajalikkusest õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel lastega vanuses 3–5 aastat?
- 2) Milliseid meetodeid õpetajad kasutavad õppetegevuste läbiviimisel õuekeskkonnas?
- 3) Kuidas toetab või takistab õuekeskkond loimitud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimist õpetajate hinnangul?
- 4) Kuidas toetab õuekeskkonnas läbi viisud õppe- ja kasvatustegevus laste arengut õpetajate hinnangul?

Varasemad uuringud (Timoštsuk, 2017; Tuuling, Õun, Ugaste, 2019) on õpetajate arvamust õuesõppest lasteasutuses. Uuringud näitasid, et õpetajad peavad õuesõpet väga tähtsaks, kuid eriti tihti seda ei kasuta. Oma töös soovib autor uurida, kuidas on muutunud õpetajate eelistus õuesõpet kasutada viimasel ajal, kui digitehnoloogia areng ja kasutamine lasteaia kasvab iga päevaga. Järgnevalt tuuakse välja uuringu valim, andmekogumismeetod, andmeanalüüs ja uuringu kirjeldus.

2.2. Uurimismeetodite valik ja kirjeldus

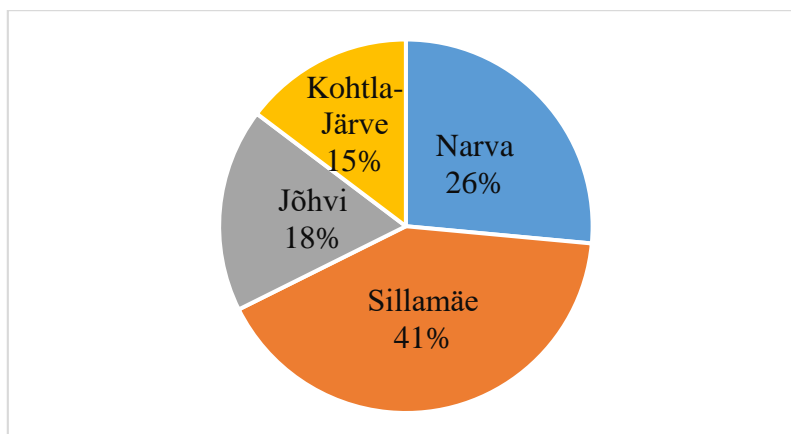
Uuringu andmekogumismeetodina kasutas autor kvantitatiivseid uurimisviise. Andmekogumismeetodiks valis autor ankeetküsitluse eesmärgiga koguda vähese ajaressursiga rohkem andmeid. Saadud andmeid olid analüüsitud statistiliste andmetöötlusmeetoditega. Selleks, et küsitlusuuringu tulemused oleksid hiljem laiendatavad suuremale inimgrupile. Uuringusse osalejaid valis autor tõenäosusliku kihtvalimina, mil uuritav populatsioon jagatakse erinevate segmentide alusel.

Uuritud oli õuekeskkonna õpiruumina kasutamist lastega vanuses 3–5-aastat, kasutamise sagedus, õuesõppe võimalused lasteaia hoovis ja väljaspool lasteaeda, lõimitud tegevused õuesõppes ja selle mõju lapse arengule. Nendele küsimustele vastuse saamiseks oli vaja koguda andmeid, mis annaksid vastused ja mida saab arvuliselt mõõta. Uuritavad sisestasid andmed veebikeskkonnas Google Forms, kust oli võimalik andmed alla laadida.

Andmete analüüsimiseks kasutas autor programmi Microsoft Excel. Andmeanalüüsis lähtus autor töö uurimisküsimustest ning eesmärkidest. Kirjeldava statistika näitajatest autor kasutas protsentjaotust. Uurimistulemused autor esitas töös uurimisküsimuste kaupa. Tulemuste tõlgendamisel kasutas autor võrdlemist, analüüsi ja üldistamist. Tulemuste esitamise meetodina autor valis tekst, diagrammid ja arvjoonised.

2.3. Uurimistöö valimi moodustamine ja kirjeldus

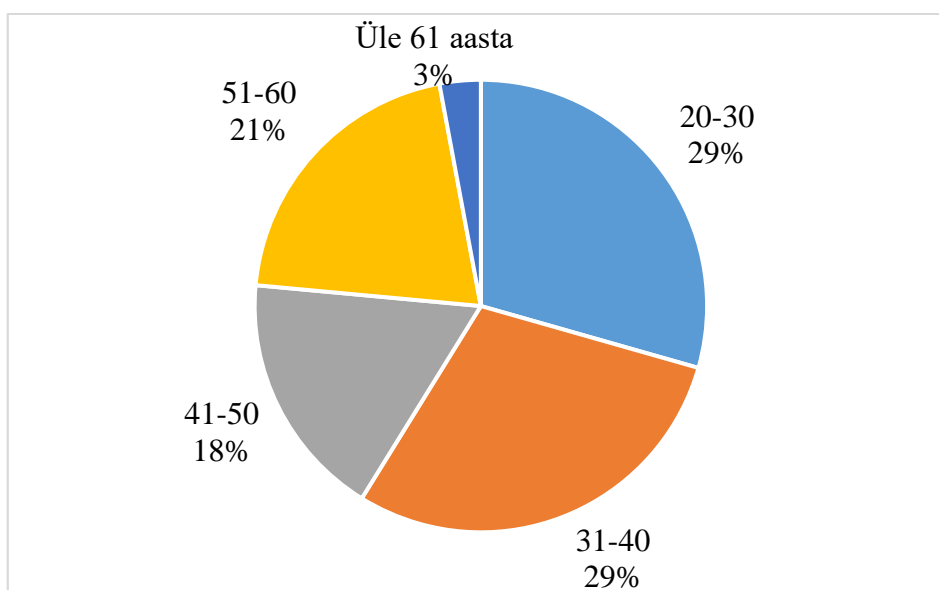
Uuringus osalesid lasteaiaõpetajad Ida-Virumaalt. Valimi koostamisel kasutati kihtvalimi meetodit ja mugavusvalimi, kus lähtuti lihtsa kättesaadavuse või uuritavate koostöövalmiduse põhimõttest (Õunapuu, 2014, lk 142). Uuritavate leidmiseks saadeti lasteaedadesse e-kiri, milles selgitati uuringu eesmärki ja paluti vastata ankeedile. Piisavate uuritavate hulga leidmiseks kasutas autor ka üksikisikute (tuttavad kolleegid) kaasamist uuringusse eesmärgiga saada minimaalse vastajate arvu ja eesmärgiga välja selgitada lasteaiaõpetajate arvamusi, hoiakuid õuekeskkonna õpiruumina kasutamise võimaluste kohta lastega vanuses 3–5 aastat.

Joonis 1. Lasteaiaõpetajate töökoha asukoht, allikas autori koostatud

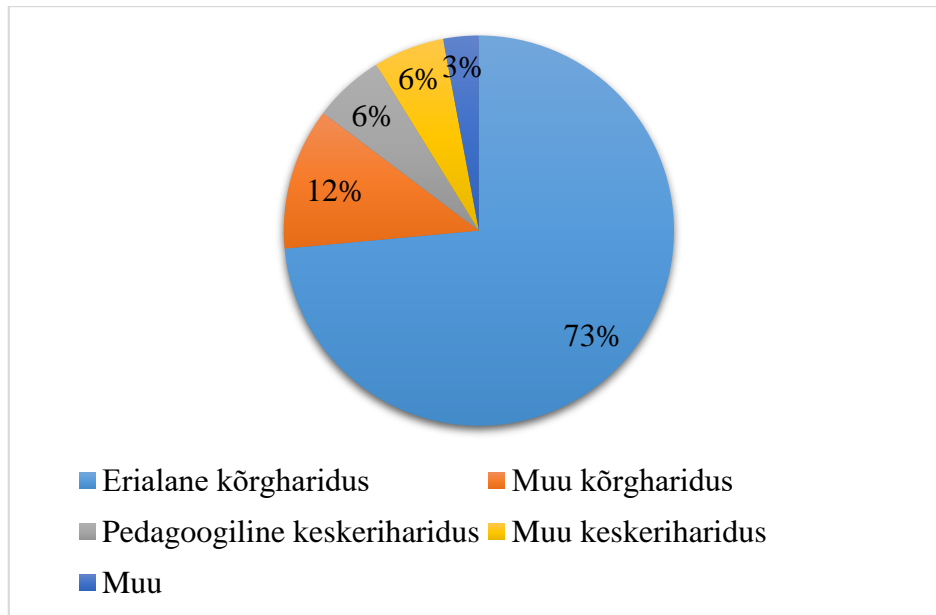
41% vastajatest töötab Sillamäel, 26% töötab Narvas, 18% Jõhvis ja 15% Kohtla- Järvel (joonis 1).

Vastanud lasteaiaõpetajatest 29% oli vanuses 20–30 aastat, 29% õpetajatest oli vanuses 31–40 ning 21% märkisid oma vanuseks 51–60 aastat. Õpetajaid vanuses 41–50 aastat oli peaaegu 18% vastanutest. Kõige väiksema osa, 3%, moodustasid õpetajad vanuses üle 61 aasta.

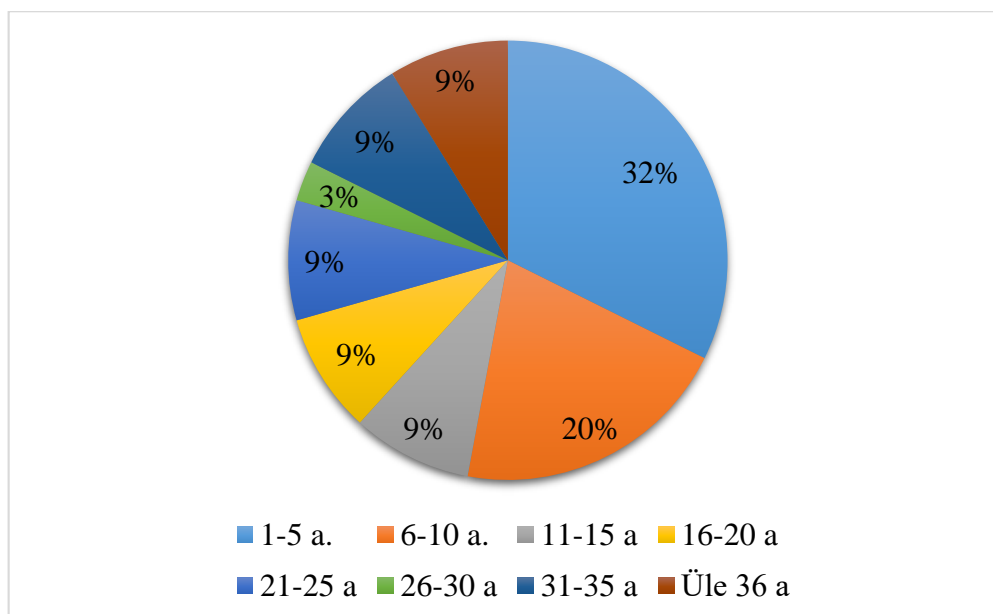
Joonis 2. Lasteaiaõpetajate vanus, allikas autori koostatud

Küsitluses osalenud lasteaiaõpetajatest 74%-l on erialane kõrgharidus. Pedagoogiline keskeriharidus oli 6% vastajatest ning 12% küsitluses osalejatest on muu kõrgharidusega. Muu keskeriharidusega õpetajaid oli vastajate hulgas 6%. Muu haridusega oli 3%.

Joonis 3. Õpetajate haridustase, allikas autori koostatud

Tagastatud vastustest on näha, et suurema osa küsitletutest tööstaažiks oli 1–5 aastat, mis moodustab 32% küsitletutest. Sellest kõigest 20% allpool on 6-10 aastat õpetaja tööstaaži. Uuringus osalesid õpetajad, kellel oli pikem staaž 11–15 a., 16–20 a., 21–25 a., 31 –35 a moodustab 9%, üle 36 aasta moodustas 9% . Kõige väiksem osa, 3%, oli õpetajaid tööstaažiga 26–30 aastat.

Joonis 4. Lasteaiaõpetajate tööstaaž lasteaias, allikas autori koostatud

2.4. Uuringu protseduuri kirjeldus

Uuring koosnes neljast etapist:

- instrumendi ettevalmistamine - eestikeelse elektroonilise küsitluse koostamine;
- küsimustiku piloteerimine;
- ankeedi laiali saatmine ja andmete kogumine;
- andmete analüüs, järeldused ja kokkuvõte.

Uuringu läbiviimiseks koostas autor küsimustik avatud ja suletud küsimustega (LISA 1). Suletud küsimuste puhul olid vastajale vastusevariandid ette antud, mille vahel respondent pidi valima. Avatud küsimuste ehk vabavastuseliste küsimuste puhul pidi vastaja ise kirjutama vastuse. Küsimustik koosnes 21 küsimusest, millest 17 olid valikvastustega ja 4 avatud küsimust. Uurimistöo ettevalmistavas etapis viidi läbi pilootküsitluse, mille eesmärgiks oli teada saada, kui palju kulub küsimustiku täitmisele aega, kas küsimused on õpetajatele üheselt mõistetavad ja loogilised. Pilootküsitluses osales kolm inimest, kellelt autor sai tagasisidet.

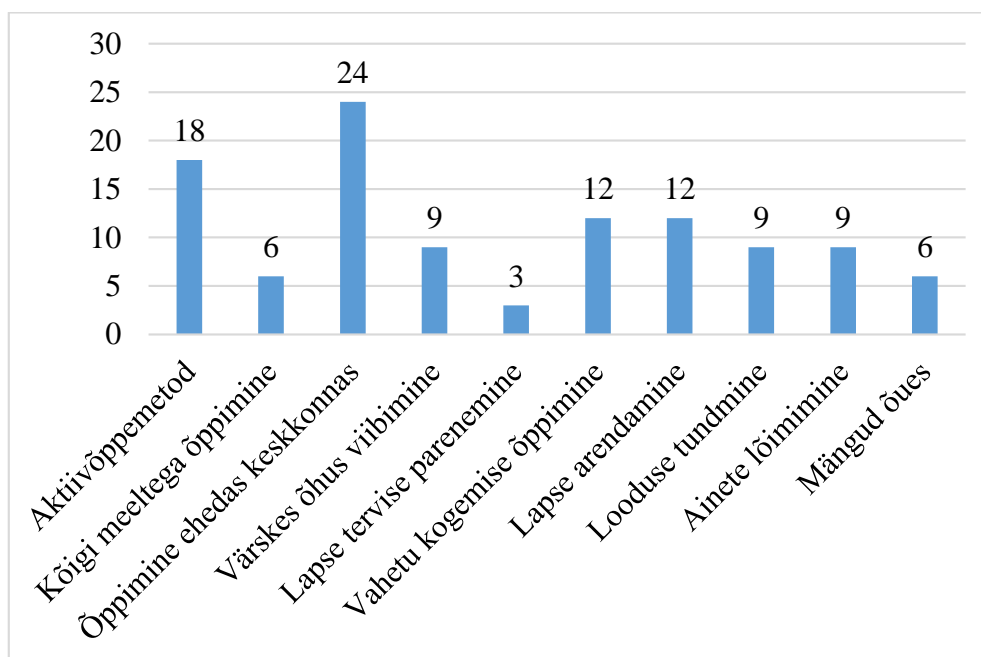
Autor valis kihtvalimiga Ida-Virumaa lasteaiad, kuhu saadeti küsimustik koos kaaskirjaga, milles selgitati töö eesmärki, väärtust ja oli lisatud autori kontaktandmed. Kirjas oli küsimuste arv ja küsimustiku täitmiseks kuluv aeg. Küsimustele vastamine on anonüümne ja vabatahtlik. Anonüümsuse tagamiseks ei olnud küsitud vastaja isikuandmeid ja lasteaeda, kus vastaja töötab. Autor saatis 25.02.2024.a 30 e- kirja lasteaedade aadressile ja tagasi sai 34 vastatud ankeeti. Küsimustikule vastamise aeg oli kuni 15.03.2024.a

3. UURIMISTÖÖ TULEMUSED

3.1. Õpetajate arvamused õuesõppe olemusest

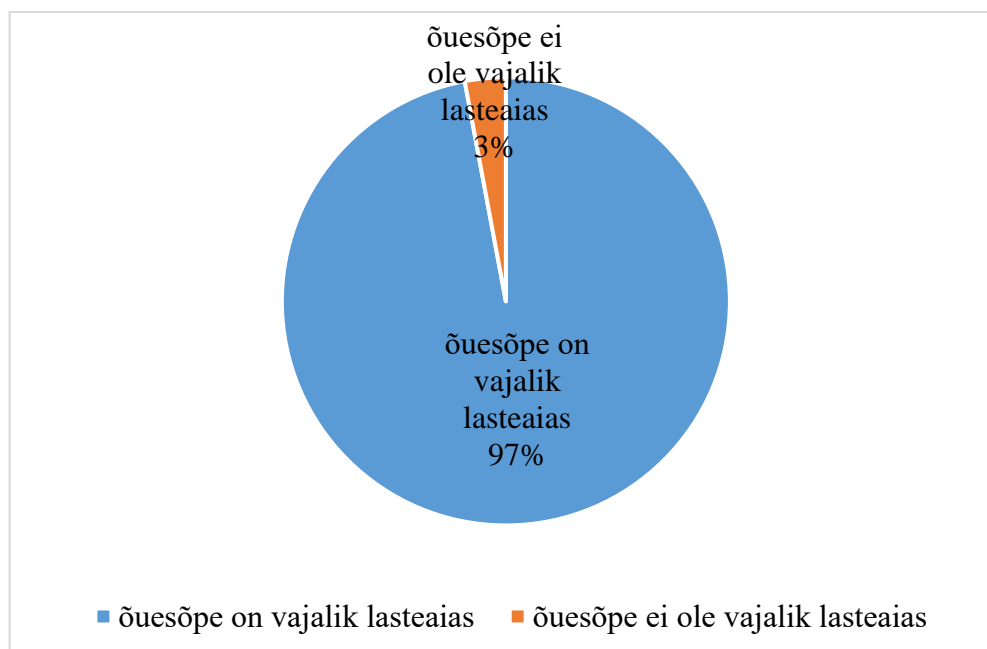
Õpetajatelt küsiti, mis on nende arvates õuesõpe? See oli avatud küsimus, millele lasteaiaõpetajad said vastuse kirjutada vabas vormis. Kõige enam seostati õuesõpet õppimisega ehedas keskkonnas vahetu kogemise isetegemise ja kogetu teistele vahendamise teel. Peamisteks vastusteks kirjutati, et õuesõpe on aktiivõppemeetod, mida rakendatakse väljaspool siseruumi.

Oli mainitud ka õppimine õues, mis mõjutab positiivselt laste tervist. Samuti toodi välja, et õuesõpe on õppimine kõigi meeltega. Paljud õpetajad vastasid, et õuesõpe on aktiivõppemeetod, kus lapsed saavad rakendada oma teadmisi teistes olukordades, mis aitab seostada teooriat praktikaga. Osa õpetajatest oli ühel meelel, et õuesõpe annab võimaluse ainete lõimimiseks ja teha õppeprotsess huvitavaks. Veel toodi välja seda, et õuesõpe annab võimalusi läbi viia erinevaid aktiivseid tegevusi, vaatlusi, katseid, õppekäike, kus lapsed arenevad mitmekülgsemalt. Samuti oli mainitud, et õuesõpe on õppimine õues, kasutades õukeskkonda õpiruumina. Üllatavalt oli märgitud ka seda, et õuesõpe on oluline osa õppeprotsessis. Tuli välja arvamus, et õuesõpe on õppimine õuekeskkonnas, kus lapsed saavad aktiivselt tegutseda, uurida loodust, hoolitseda looduse eest ja rakendada omandatud teadmisi.

Joonis 5. Lasteaiaõpetajate arvamused õuesõppest, allikas autori koostatud

Uuriti ka vastust küsimusele, kas õuesõpe on vajalik lasteaias või mitte? Huvitav on see, et 97% vastanutest ehk 33 inimest oli ühel meelel, et õuesõpe on vajalik lasteaias, ainult 3% ehk üks inimene oli vastu.

Joonis 6. Lasteaiaõpetajate arvamused õuesõppe vajalikest, allikas autori koostatud

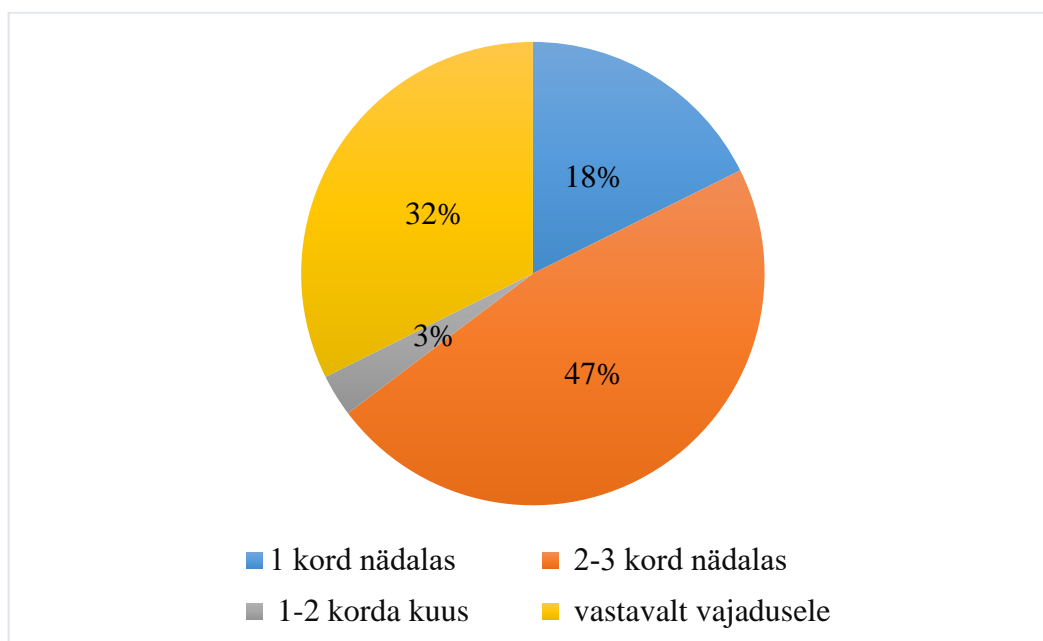
Küsimusele, miks on õuesõpe vajalik lasteaias, õpetajad vastasid, et see on õppetegevuse läbiviimine lastele huvitavas vormis ja keskkonnas. Õuesõpe on laste tervisele kasulik, mitmekesistab õppeprotsessi ja laiendab nende silmaringi. Õuesõpe on õppimine läbi päriselu ja laps õpib hoidma loodust.

Vastajad ka märkisid, et õuesõpe on lasteaias oluline, kuna see võimaldab lapsel õppida oma meelte abil. Üllatav arv oli, et õpetajate arvamusel õuesõppe täiendab traditsioonilist õpetamist. Õuesõpe on vajalik selleks, et õuekeskkond on koht, mis toimib samaaegselt ka õpivahendina ning seal saadud elamused, kogemused juhivad teadmiste ja oskuste omandamist. Avatud õpiruumis tõuseb esikohale laps ja tema aktiivne tegevus, jättes õpetajale suunava ja toetava rolli. Õuesõpe on oluline lasteaias, kuna annab võimaluse piisavalt liikuda lasteaias. Paljud õpetajad märkisid, et õuesõpe on oluline, kuna parandab nii õpetajate kui ka laste tervislikku seisundit, vähendab stressi ja ülekaalulisust. Samuti märkisid seda, et õuesõppes lapsed saavad ise oma silmadega vaadata, katsuda ja valmistada midagi loodusmaterjalidest. Mõned õpetajad arvavad, et õuesõppes jääb lapsele õpitud materjal kõige paremini meelde.

3.2. Õpetajate arvamused õuekeskkonna kasutamisest õpiruumina 3–5-aastaste lastega

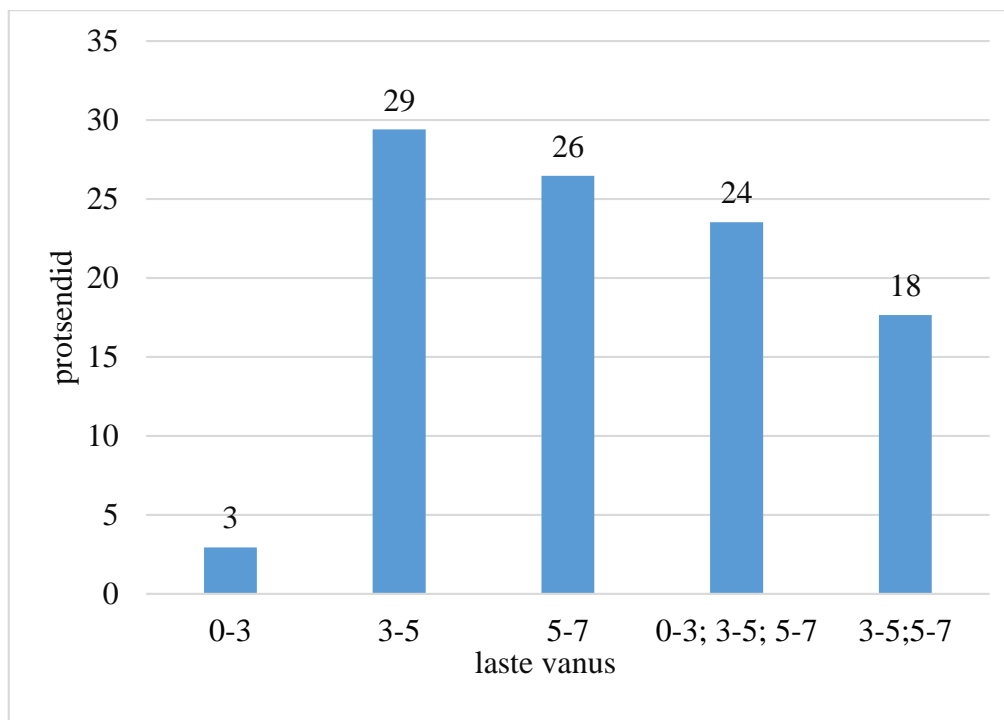
Küsimusega kui tihti kasutatakse õuekeskkond õpiruumina autor soovis välja selgitada mitu, korda nädalas Ida-Virumaa lasteaiaõpetajad kasutavad oma õppe- ja kasvatustegevustes õuekeskkonda. Uuring näitas, et 47% vastajatest kasutavad 2-3 korda nädalas õuekeskkonda õpiruumina õppe- ja kasvatustegevustes. Üllatav oli see, et 18% õpetajatest kasutavad õuekeskkonda 1 kord nädalas ja 32% vastajatest kasutavad õuekeskkonda õpiruumina vastavalt vajadusele. Üks õpetaja ehk 3% kasutab õuekeskkonda 1-2 korda kuus (joonis 6).

Kõige tähtsam näitaja autori jaoks on, et 47% lasteaiaõpetajatest kasutab õuekeskkonda õpiruumina 2-3 korda nädalas, see tähendab, et lapsed mitte ainult lihtsalt jalutavad mänguplatsil, vaid nendel on tagatud õuesõpe iga päev.

Joonis 7. Õuekeskkonna kasutamine õppe- ja kasvatustegevustes, allikas autori koostatud

Küsimusele, millises vanuses lastega kasutatakse õuekeskkonda õpiruumina, õpetajate vastuseid illustreerib joonis 8. 29% vastajatest kasutavad õuekeskkonda õppe- ja kasvatustegevustes 3–5-aastaste lastega. 26% vastajatest kasutavad õuekeskkonda õpiruumina lastega vanuses 5–7 aastat. Üllatav on see, et 24% õpetajatest kasutavad õuekeskkonda igas vanuses rühmadega 0–7 aastani. 18%–lasteaiaõpetajatest kasutavad õuekeskkonda lastega vanuses 3–5 ja 5–7 aastat. Kõige vähem oli õpetajaid, kes kasutavad õuekeskkonda õpiruumina lastega vanuses 0–3 aastat, mis moodustab 3% (joonis 8).

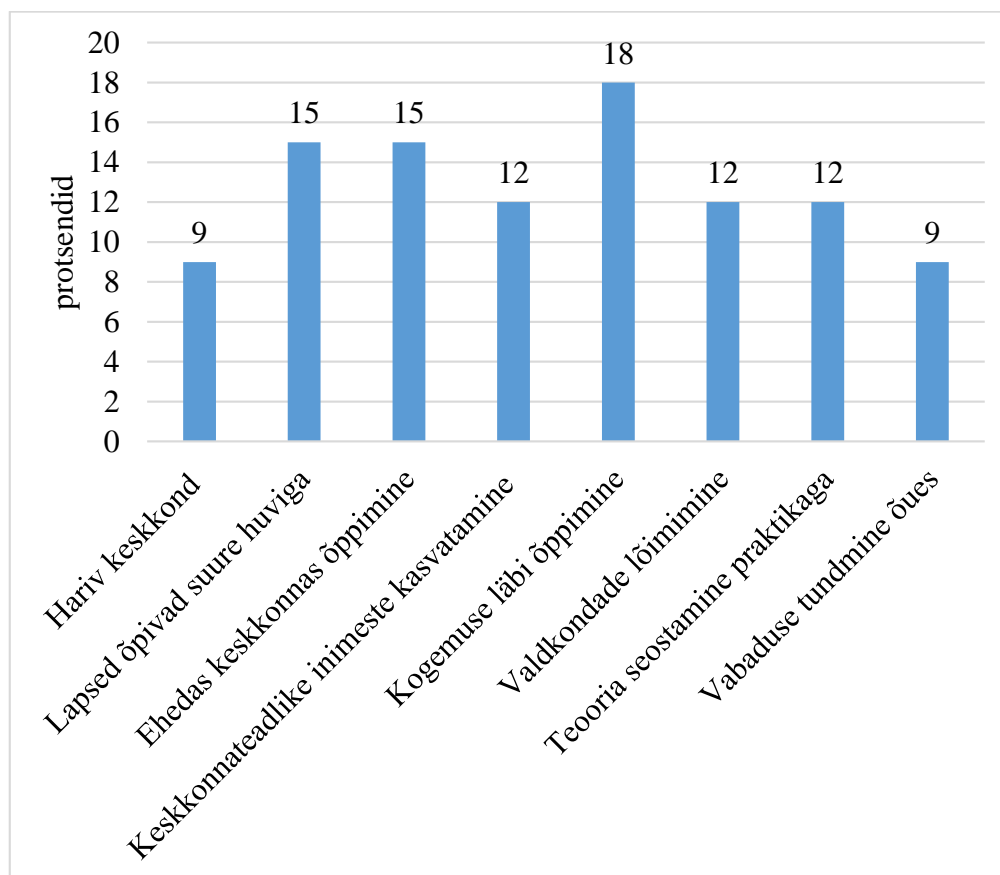
Joonis 8. Laste vanus õuekeskkonna õpiruumina kasutamisel, allikas autori koostatud

Eraldi oli küsitud, kui oluline on õuekeskkonna kasutamine õpiruumina lastega vanuses 3–5 aastat. Peaaegu kõik vastajad (97%) olid ühel meelel ja arvavad, et õuekeskkonna õpiruumina kasutamine vanuses 3–5 aastat on oluline ja 3% ehk üks õpetaja arvab, et vähem oluline.

Vastajatel paluti põhjendada oma vastust, miks on nende arvates oluline kasutada õuekeskkonda õpiruumina lastega vanuses 3–5 aastat. Õuekeskkonnas saavad lapsed ise katsetada, uurida ja proovida erinevaid asju, mis jääb nende mällu kauem kui lihtsalt õppimine. Osa vastanutest oli arvamusel, et õuekeskkonnas lapsed paremini õpivad keelt ja rohkem jääb meelde. Õues tegutsedes on lapsed rahulikud, loomingulised ja uudishimulikud: igast kivist ja pulgast saab jutustada lugu või luua mängu.

Samuti on õues ideaalne võimalus lapsele tutvustada erinevaid ilmastikunähtusi ja aastaaegu. Õuekeskkonnas tekivad lastel erinevad seosed, mis annab võimaluse korrata materjale või arendada teemat edasi. Üks õues käik võib toetada samal ajal sõnavara arengut, aktiivset tegutsemist, vahetut kogemust ja silmaringi avardamist. Õuesõpe lähtub oma pedagoogikas põhimõttest „õppimine tegevuse kaudu“. See tähendab, et indiviidi õppe tulemuseni jõutakse läbi mõtestatud ja elamusliku tegevuse, millega peaks kaasnema ka sügavam arusaam õppimise vajalikkusest ja õpitava sisust. Joonisel 9 on esitatud

lasteaiadõpetajate põhjendused, miks on õuekeskkonna õpiruumina kasutamine oluline lasteaias.

Joonis 9. Õuekeskkonna õpiruumina kasutamine, allikas autori koostatud

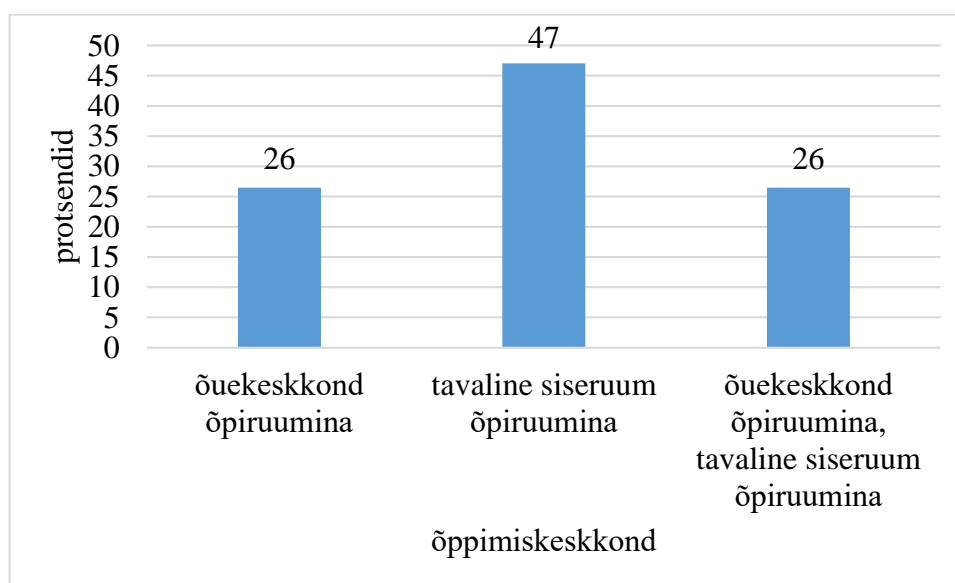
Vastajatest 18 % arvab, et õuekeskkonna õpiruumina kasutamine annab võimaluse lapsel õppida läbi kogemuste. Teisel kohal on ehedas keskkonnas õppimine ja õppimine suure huviga 15%. Kolmandal kohal on keskkonnateadlike inimeste kasvatamine, valdkondade lõimimine ja teooria seostamine praktikaga 12 %. Vastajatest 9% märkisid, et õuekeskkond on kui hariv keskkond ja vabaduse tundmine õues (joonis 9).

Õuekeskkonnas laps omandab teadmisi läbi tegevuste rohkem, kui rühmas. Vastajad ka toetasid seda ja arvavad, et lapsed õpivad ja kogevad õuekeskkonnas realselt rohkem kui mänguasjadega mängides siseruumis. Vastajad oli arvamusel, et viibimine looduses kasvatab keskkonnateadlikke inimesi. Paljud arvavad, et õuekeskkond annab selles vanuses suured võimalused, kuna see võimaldab lastel avastada maailma oma käte ja meeltega. Õues saavad lapsed uurida loodust, arendada motoorseid oskusi, õppida keskkonnast ning suhelda ja koostööd teha teiste lastega, mis on nii oluline selles vanuses. Samuti vastanud märkisid, et õuesõppega saab erinevaid õppeaineid lõimida: õues on võimalus näha, et kõik on kõigega

seotud, erinevate õppeainete integratsioon jõuab realselt iga lapseni. Õppida on võimalik läbi isikliku kogemuse, tunnetades end osana loodusest, avastades pidevalt midagi uut, hoolides keskkonnast ja imetledes koduümbrust.

Lisaks kogemusele ja tegevusele võimaldab õuesõppe mitmekesiseid kokkupuuteid looduse, kultuuri ja ühiskonnaga. Seega on õuesõppe kesksete eesmärkide hulgas ka lastes hoolivuse kujundamine meie loodus- ja kultuurikeskkonna vastu ja neis vastutustunde kasvatamine kõige elava eest.

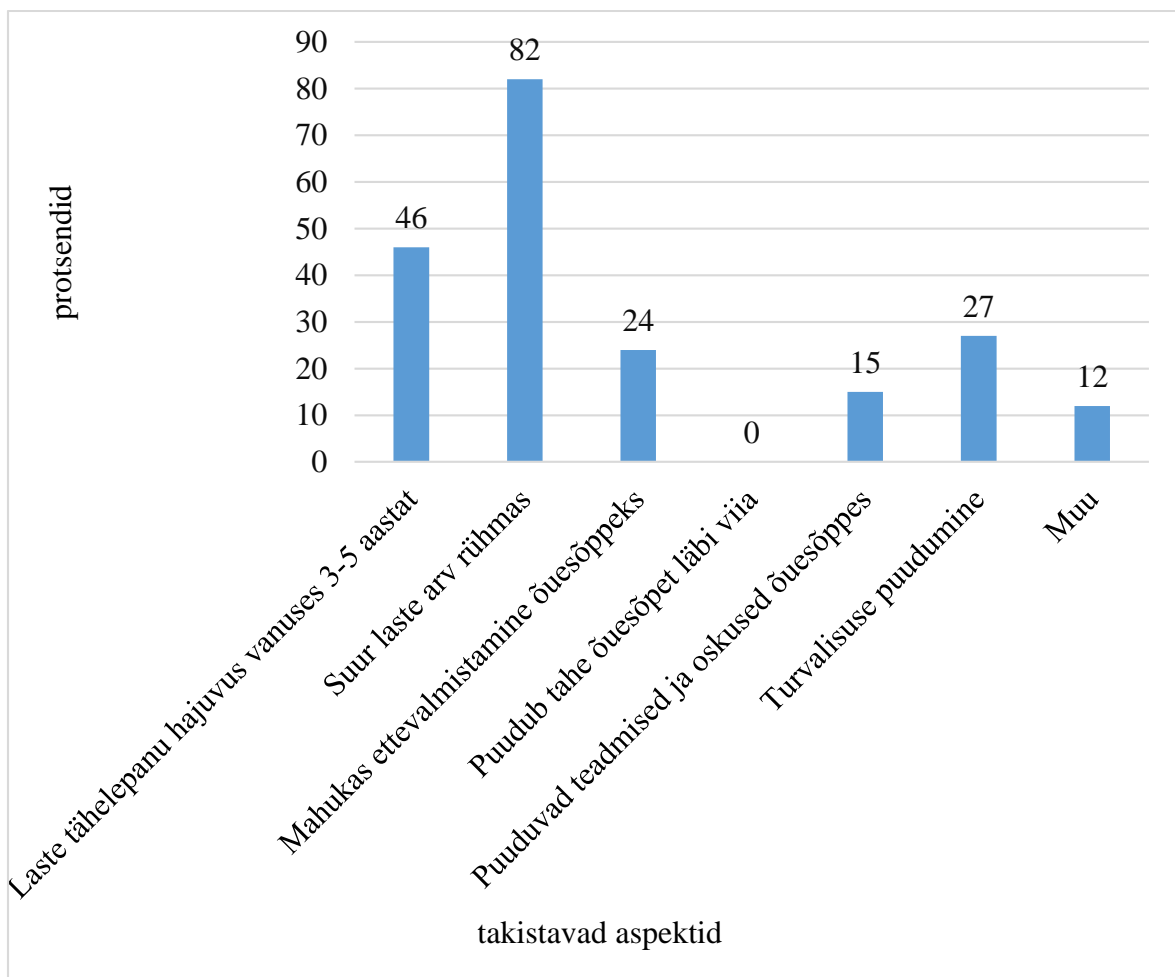
Õuekeskkonna kasutamine õpiruumina 3–5-aastaste lastega on oluline, kuna see võimaldab neil avastada maailma mitmekesisust, arendada motoorseid oskusi ja õppida läbi mänguliste tegevuste. Looduskeskkond pakub loomingulisi võimalusi ning toetab sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, luues tugeva aluse edasiseks õppeks. Selles vanuses lapsed vajavadki läbi kogemuste asjade õppimist, matkides asju, kogedes, mängides. Kogedes uusi asju, jäävad neile need paremini meelde. Vastajad arvavad, et õues on keskkond, mida pildiga või virtuaalselt edastada ei saa. Üllatav on see, et paljud vastajatest arvavad, et lastele selles vanuses õuekeskkond sobib paremini kui tavaline siseruum.

Joonis 10. Õppimiskeskond lastega vanuses 3–5 aastat, allikas autori koostatud

Esialgul uuris autor avatud küsimustega uuris, miks on õueõppekeskkond oluline lastega vanuses 3–5 aastat, ja seejärel uuris, millist õppimiskeskonda õpetajad rohkem kasutavad oma õppe- ja kasvatustegevustes. Vaatamata sellele, et avatud küsimustele vastajad kirjutasid, et õuekeskkond on oluline ja kõige paremini sobib õpiruumina kasutamiseks

lastele vanuses 3–5 aastat, siis küsimusele, millist õppimiskeskonda tavaliselt kasutatakse lastega vanuses 3–5 aastat, 47% õpetajatest vastas, et kasutab tavalist siseruumi õpiruumina. Üllatav, et 26% vastajatest kasutavad nii õuekeskkonda kui ka tavalist siseruumi õpiruumina ja 26% kasutavad ainult õuekeskkonda õpiruumina. Sellest võib teha järelduse, et vaatamata õuesõppe aktuaalsusele ja tähtsusele, uuringu põhjal ikkagi pool vastajatest kasutab tavalist siseruumi õppe- ja kasvatustegevustes. Järelduseks võib öelda, et õpetajatel on oma põhjused, miks nad nii harva kasutavad õuekeskkonda õpiruumina lastega vanuses 3–5 aastat.

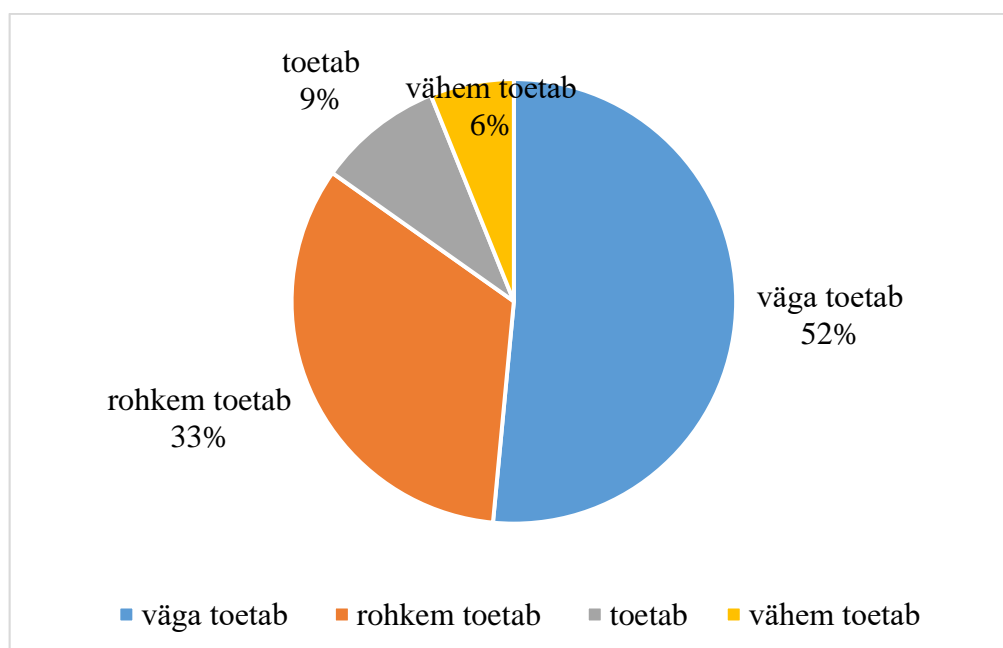

Joonis 11. Õuekeskkonda õpiruumina lastega kasutamist takistavad aspektid, allikas autori koostatud

Uuringus autor soovis välja selgitada, missugused tegurid takistavad õuekeskkonna kasutamist. 82% õpetajatest märkisid suurt laste arvu rühmas, 46% oli arvamusel, et laste tähelepanu hajub õuekeskkonnas, 27% vastajatest märkisid turvalisuse puudumist ja 24% arvavad, et õuesõppeks peab olema mahukas ettevalmistamine.

Autor uuris ka eeliseid õuekeskkonna kasutamisel lastega vanuses 3–5 aastat. Sellele küsimusele vastasid ainult 29 inimest 34-st ja põhilised eelised oli võimalus õues vaadata, uurida, katsetada. Oli mainitud ka seda, et õues lapsed rohkem kontsentreeruvad, sest nendel tekib huvi. Suur eelis on selles, et lastega vanuses 3–5 aastat võib lõimida kunstitegevusi õues loodusmaterjalidest.

Paljud vastajad märkisid, et õues on võimalus rohkem liikuda ja olla aktiivne, mis mõjutab positiivselt laste tervist. Suur osa vastajatest arvab, et õuekeskkonnas lapsed arenevad paremini, kuna nad ise vaatavad, uurivad ja kastetavad. Mõned õpetajad ei näe erilist eelist lasteaias õppetegevuste läbiviimisel õuekeskkonnas või arvavad, et lasteaias puudub selle jaoks õueala. Küsimusele, kuidas õuekeskkonna õpiruumina kasutamist toetab siseruumis õppimist -52% õpetajatest arvab, et väga toetab, 33% vastanutest leidsid, et rohkem toetab, 9% toetab ja 6% märkisid, et vähem toetab.

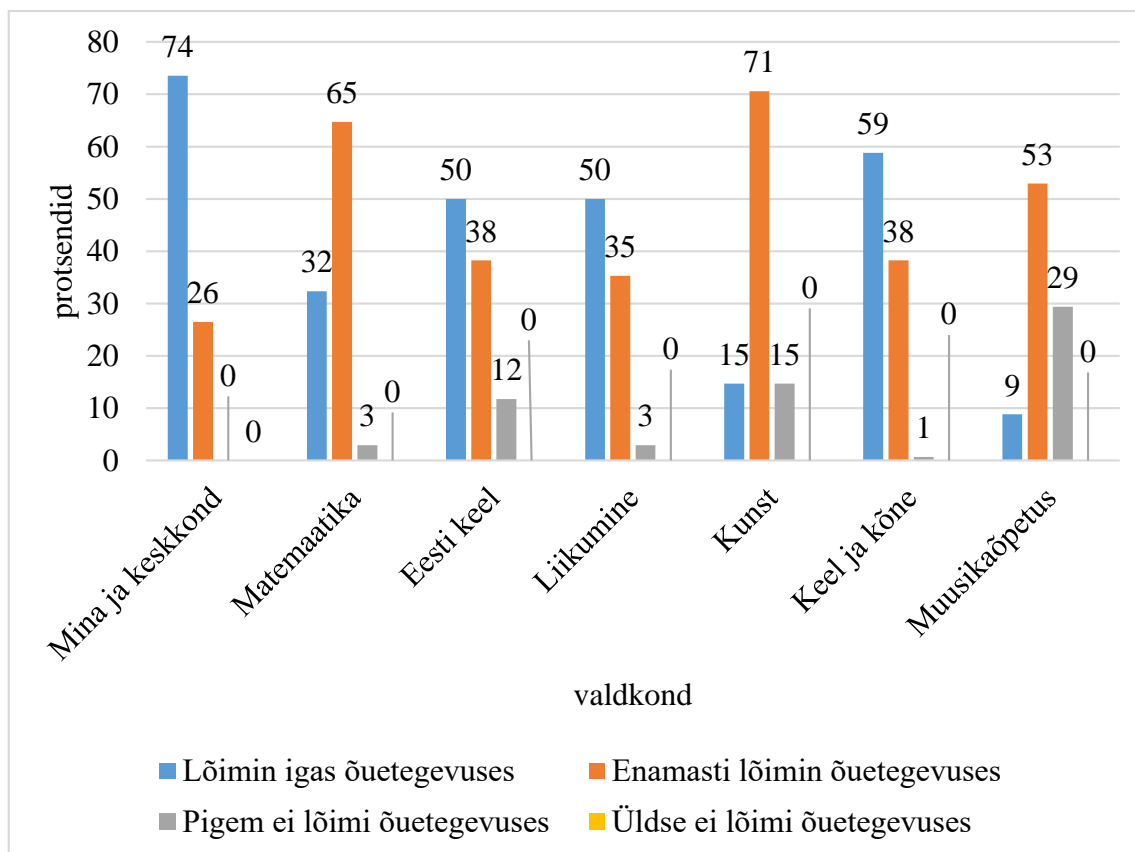

Joonis 12. Õuekeskkond toetab või ei toeta õppimist siseruumis, allikas autori koostatud

Vastused sõltuvad sellest, kas õpetaja terve päeva jooksul vaatleb ühe teema nii siseruumis kui ka õuekeskkonnas või ta kasutab õuekeskkonda nagu õppimiskohta

3.3. Õuesõppe meetodid ja lõimitud tegevused õuekeskkonnas

Vastates küsimusele, kas õuekeskkond toetab või takistab lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimist, olid kõik vastajad ühel meelel, et toetab. Jooniselt 13 nähtub missuguseid valdkondi tavaliselt õpetajad lõimivad õuesõppes.

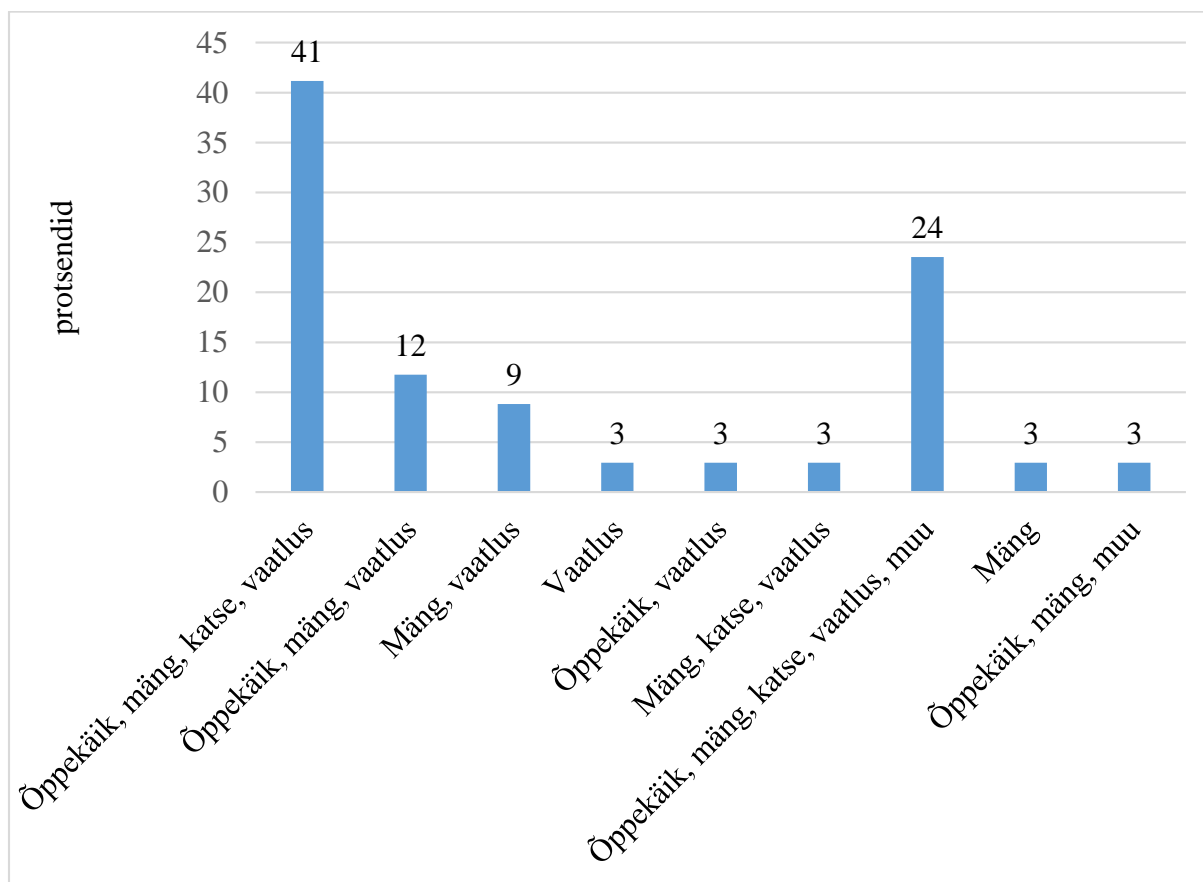

Joonis 13. Valdkondade lõimimine õuesõppes, allikas autori koostatud

Selleks et uurida, kuidas õpetajad kasutavad õuekeskkonda õpiruumina, küsiti ka, missuguseid valdkondi tavaliselt lõimitakse lasteaias õuekeskkonnas. Vastajatest 74% lõimivad „Mina ja keskkond“ igas õuetegevuses. 59% lõimivad „Keel ja kõne“ igas õuetegevuses. Valdkonda „Eesti keel“ ja „Liikumine“ lõimivad 50% vastanutest igas õuetegevuses. Samas aga matemaatikat lõimib 32%, muusikat ainult 9% vastanutest. Küsimusele, mida õpetajad enamasti lõimivad õuetegevustes, sai autor järgmised näitajad: enamasti lõimitakse kunsti 71% ja matemaatikat 65%. Vastajatest 53% lõimivad muusikat. „Eesti keel“ ja „Keel ja kõne“ vastajatest enamasti lõimitakse 38% juhtudel. Muusika valdkonda õuetegevustes pigem ei lõimiti.

Uuringus osalejatelt küsiti, missuguseid õuesõppe meetodeid nad kasutavad. Kõige rohkem 41% kasutavad õpetajad õppekäiku, mängu, katset ja vaatlust. 24% vastajatest kasutavad

õppekäiku, mängu, katset, vaatlust ja muud. Vastajatest 12% kasutavad õppekäiku, mängu, vaatlust. Joonisel 14 on esitatud õuesõppe meetodite kasutamine vastajate seas.

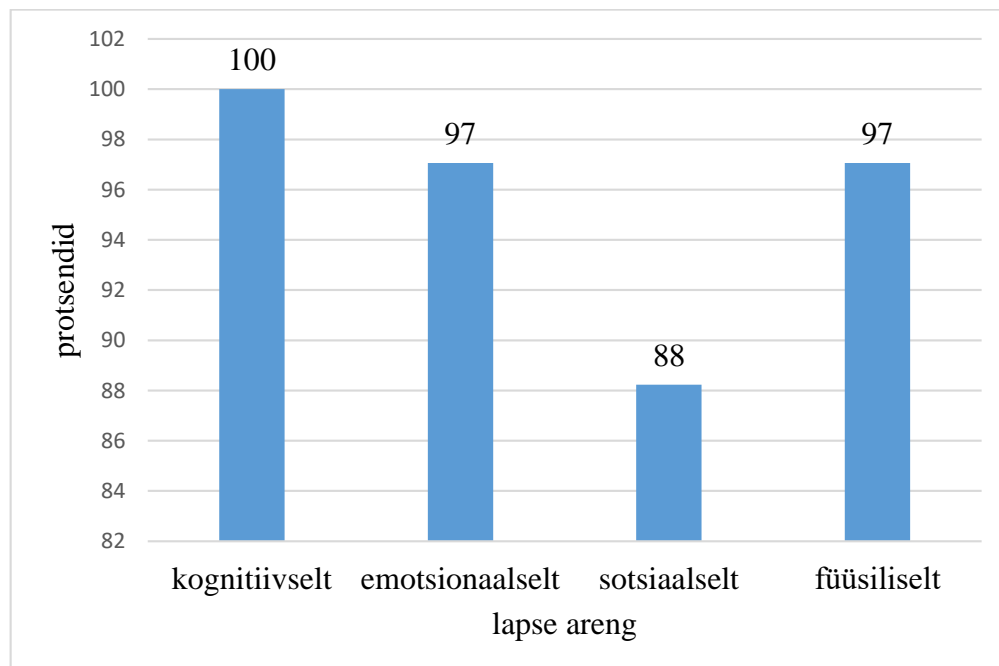
Joonis 14. Õuesõppe meetodite kasutamine, allikas autori koostatud

Järgmises peatükis autor esitab uuringu tulemused, kuidas õuekeskkonna kasutamine mõjutab lapse arengut.

3.4. Õpetajate hinnang õuekeskkonna kasutamisele õpiruumina lapse arengu toetamisel

Avatud küsimusele, kuidas õuesõppe toetab lapse arengut, peaaegu kõik õpetajad vastasid, et õuesõppe toetab last mitmekülgsest. Osa õpetajates arvab, et õuesõppe pakub huvi ja kutsub uurima, tegutsema ja liikuma, mis on tähtis lapse arenguks. Paljud õpetajad arvavad, et õuesõppe toetab laste füüsilist aktiivsust, kuna õues viibimine julgustab lapsi liikuma, jooksema, hüppama ja uurima. Õpetajad mainisid ka, et õuesõppe toetab lapse kognitiivset arengut ja võimaldab lastel uurida, jälgida, mõelda. Samuti märkisid, et see on parim viis õppida läbi kogemuse, sest see stimuleerib laste uudishimu ja õppimisvõimet. Paljud vastajad olid ühel meelel, et õuesõppes saab laps kasutada erinevaid meeli, sest ta areneb

mitmekülgset, areneb mälu, loogika, kõne, motoorne aktiivsus. Vastajad märkisid ka, et õuekeskkonnas laps areneb kiiremini.

Joonis 15. Lapse areng õuekeskkonnas, allikas autori koostatud

Õuesõpe arendab füüsilist aktiivsust ja motoorseid oskusi, mis on väga oluline tervisliku arengu jaoks. Jooniselt 15 nähtu, et 100% vastajatest arvab, et õuekeskkond toetab lapse kognitiivset, 97% emotsionaalset ja füüsiliselt, 88% sotsiaalset arengut.

ARUTELU

Õppimiskeskond mängib suurt rolli õppimise tulemuses. Mida rikkalikum ja mitmekesisema õpikeskkond, seda rohkem see toetab laste õppimist ja arengut (Bilton, 2010, lk 3). Käesoleva uurimise töö tulemustest selgus, et õuekeskkonna kasutamine õpiruumina annab lastele võimaluse arendada ennast mitmekesisemalt ja teha õppimisprotsessi huvitavamaks ja tulemuslikumaks. Vastajad, kes kasutavad õuekeskkonda õpiruumina, tõdesid, et õues lapsed tegutsevad aktiivsemalt ja vabalt. Kasutades erinevaid õuesõppe meetodeid, lõimides erinevaid valdkondi omavahel õppetegevustes, võib saavutada parimaid tulemusi, kuna lapsed kasutavad erinevaid meele.

Täiskasvanu ülesandeks on luua õuekeskkonnas tingimusi ning toetada lapse vaatlusvõimet, arengut, õpetada märkama ja tajuma erinevaid nähtusi (Tuuling, 2013, lk 98). Uuritavatelt sai kinnituse, et õuekeskkonnas lapsed keskenduvad rohkem ja läbitud materjal jääb meelde paremini. Õuesõppe kasutamine lastega vanuses 3–5 aastat aitab paremini seletada teemat, luua erinevaid seoseid ajus ja on lihtsam selgitada loodusnähtusi. Teooria räägib sellest, et õuesõppe aitab arendada koostööoskust, harvem tekivad konfliktid laste vahel. Õuesõppet vaadeldakse kui ühte võimalust koostööks, kus üks inimene õpetab teisi kogemuse kaudu (Ewert, Sibthorp, 2014, lk 9). Uuringu tulemustest selgus, et õpetajad märkisid laste sotsiaalsete oskuste arenemist ja soovi tegutseda koos. Brügge (2007, lk 28) sõnul on vaja välja minna selleks, et õppida, aga siseruumi on vaja kordamiseks. Vastajad märkisid ka, et õuekeskkond täiendab omandatud teadmisi siseruumides ja annab võimaluse kasutada oma teadmisi teistes olukordades. Uuringus saadud tulemused näitasid, et paljud õpetajad kasutavad õuekeskkonda kui lisa siseruumile.

Õuekeskkond annab võimaluse lastel olla aktiivsetena ja otsida iseseisvalt vastuseid erinevatele küsimustele. Vastajad kinnitasid ka seda, et siseruumides pakub õpetaja lastele valmis vastuseid, aga õues laps rohkem otsib vastust ise, see annab võimaluse liikuda, töötada koos, arendada mõtlemist ja see ergutab uut huvi. Autori arvates õuekeskkonna õpiruumina kasutamine avab laste ees suurepäraseid võimalusi õppimiseks ja tegutsemiseks, kuid lastele vanuses 3–5 aastat on vaja suunajat, kes aitab tõlgendada saadud kogemusi ja teadmisi ning kes vastutab planeerimise eest ja aitab avada õuekeskkonda laste jaoks. Õu on tervislik õppekeskkond, mis rahuldab lapse kognitiivseid, emotsionaalseid, sotsiaalseid ja füüsilisi vajadusi (Bilton, 2010, lk 15).

KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö eesmärk oli välja selgitada lasteaiaõpetajate õuekeskkonna kasutamise vajalikkus õpiruumina lastega vanuses 3–5 aastat. Teoreetilises osas autor tõi välja õuekeskkonna eelised, kuidas kasutada seda õpiruumina, erinevate valdkondade lõimimise võimalus ja mõju laste arengule. Uuringus osalesid lasteaiaõpetajad Ida-Virumaa lasteaedadest. Kõik töös esitatud uurimisküsimused said vastused. Edaspidi võib uurida, mis takistab õuekeskkonna õpiruumina kasutamist lastega vanuses 3–5 aastat.

Õuekeskkond kui õpiruum toetab siseruumis õppimist ja aitab lastel areneda mitmekesisemalt, kasutades kõiki oma meeli. Uuringust selgus, et kõik vastajad on ühel meelel, et õuekeskkonna kasutamine õpiruumina lasteaias on vajalik, mis toob kaasa eelised lapse arendamiseks, aga praegu lasteaiaõpetajad ei kasuta õuekeskkonda regulaarselt. Samuti selgus, et õuesõpe on aktiivne õppimismeetod, mis paremal viisil sobib 3–5-aastasele, kuna õuesõppes on nende keskendumisvõime suurem kui siseruumis.

Paljud lasteaiaõpetajad tahtsid kasutada õuesõpet tihedamini, kuid ettevalmistused õuesõppeks võtavad palju aega. Õuekeskkonna õpiruumina kasutamine nõuab põhjalikku ettevalmistust, vahendeid, teadmisi ja õpetajate loovust.

Õuesõppe läbiviimiseks lasteaiaõpetajad lõimivad erinevaid valdkondi omavahel. Õpetajad olid lõiminud rohkem matemaatikat, keelt ja kõne, liikumist, mina ja keskkonda. Uurimistöö tulemuste põhjal järeldub, et lasteaiaõpetajad kasutavad õuekeskkonda kui lisasisearuimi teadmiste kinnitamiseks. Selleks et õuekeskkonda on võimalik kasutada õpiruumina, peab õpetajal olema koostatud õppeplaan, mida lapsed hakkavad uurima, katsetama, vaatama õues, aga õpetaja roll on neid vaatamisi ja järeldusi tõlgendada teadmistesse ning lastel tekib uus huvi edasi uurida. Tänapäeva lapsed vajavad entusiastlikke õpetajaid, kes tahavad neile tutvustada loodust, õpetavad hoolitsema ja kaitsma loodust väikest sammudega juba lapsepõlvest ja oskavad looduses viibimise aega põnevaks muuta. Lasteaiaõpetaja peab õppetöös peab rohkem kasutama õuekeskkonda õpiruumina, kuna see on seotud laste tervise ja arenguga.

KASUTATUD KIRJANDUS

Brotherus, A., Hytönen, J., Krokfors, L. *Esi- ja algõpetuse didaktika*. TPÜ Kirjastus. 163 lk

Ewert, W. A., Sibthorp, J. , (2014). *Outdoor Adventure Education*. Human Kinetics. 200lk

Jeffs, T; Ord, J., (2018). *Rethinking outdoor, experiential and informal education*. By Routledge. 199 lk

Johnson, J, Watts, A. *Developing Creativity and Curiosity Outdoors*. (2019) . By Routledge. 179 lk

Kivi, L., Nugin, K., Palm, H. Jt., (2005). *Laps ja lasteaed*. AS Atlex. 291 lk

Kivinukk, A.,(2005). *Õuesõpe*. OÜ ErkoTrükk. 52 lk

Knight, S.(2009). *Forest Schools and Outdoor Learning in the Early Years*. SAGE Publications Ltd 131 page

Leppik, P.,(2006). *Õppimine on tõesti huvitav*. Tartu Ülikooli Kirjastus. 143 lk

<https://educationdesign.com/wp-content/uploads/2020/08/Outdoor-Learning-E-Book-Final.pdf>

Madisson, A jt, (2021). *Keskkond kui õpiruum*. Tallinna Ülikool. 47 lk (Viimati vaadatud 01.11.2023)

https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/kogumik_keskkond_kui_opiruum_madisson_melb_saatmann_saveljeva_matvejev_vassar_2021_1.pdf#

Porter, H., (2018). *Educating outside*. Plymouth University. Bloomsbury 124 lk

Prakash, N, (2020). *Outdoor Learning Leave the Classroom Behind*. Association for Learning Environments 52 lk

Raadik, S., (2009). *Õpime õues mängides*. Tallinn Kirjastus Ilo. 95 lk

Vihman, M., (2016). *Maastikumäng kui õppevorm. Aktiiv- ja õuesõpe*. AS Atlex. 68 lk

Timoštšuk, I., (2005). *Loodusõpetus alushariduses*. TLÜ Kirjastus. 54 lk

Andreasen, T. „Vii mind õue“, *Kuidas toetada lapse võimalust veeta aega õues ja looduses*. 2018, käsiraamat. 118 lk (Viimati vaadatud 31.10.2023) <https://takemeoutproject.eu/wp-content/uploads/2018/09/TMO-handbook-ES.pdf>

Dahlgren, L. O., Sjölander, S., Strid, J. P. & Szszeponski, A. (2012). *Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas - lähiümbrusest saab õpiõu*. Tallinna Ülikooli kirjastus.

- Dahlgren, L. O., & Szszeplanski, A. (2006). *Õuesõppe pedagoogika*. AS Kirjastus Ilo. 71 lk
- Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K. (2008). *Õuesõppe õppematerjalide kogumik*. Tallinn, Kirjastus Ilo. 68 lk
- Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K. (2008). *Õuesõpe*. Tallinn Kirjastus Ilo 264 lk
- Nugin, K., Õun, T. (2018). *Õppe- ja kasvatusgevus lasteaias*. Tartu Kirjastus Atlex. 351 lk
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava. (2008). Riigi Teataja I 2008, 23. (Viimati vaadatud 28.09.2023) <https://www.riigiteataja.ee/akt/133351772>
- Eesti Statistikaamet. (2023). Alusharidus. (Viimati vaadatud 28.09.2023) <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/haridus/alusharidus>
- Karu, R. (2022). Ühe Lõuna-Eesti lasteaia õpetajate arvamused õuesõpet ja lapse arengut toetavate õpikeskuste kohta. Tartu Ülikool. [Bakalaureusetöö]. (Viimati vaadatud 26.09.2023) https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/82925/Karu_Raina_ba.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Oleinikova, J. (2018). Lasteaiaõpetajate teadlikkus õuesõppe kasutamisel ja hinnang selle tulemuslikkusele kahe maakonna näitel. Tartu Ülikool. [Bakalareusetöö] (Viimati vaadatud 26.09.2023) https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/62376/oleinikova%20_janika_bak.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Lindfors, E., Rönkkö, M.-L., Kiviranta, L., Yliverronen, V., Tanhuanpää, S., Grönman, S. (2021). Outdoor Learning in Early Childhood Education. Narrative review. PATT38 Rauma, Finland 2021 – Section IV Technology Education in Early Childhood. (Viimati vaadatud 28.09.2023) https://www.researchgate.net/publication/351333664_Outdoor_Learning_in_Early_Childhood_Education_A_Narrative_Review/link/60918574458515d315f745d4/download
- Unduks, A. (2023). Õuesõppe rakendamise võimalused loodusõpetuses füüsika teemade käsitlemisel 3 Klassis. Tartu Ülikool. [Magistritöö]. (Viimati vaadatud 28.09.2023) https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/62501/undusk_anastassia_mag.pdf?sequence=1&isAllowed=y

LISA

Lisa 1. Ankeet lasteaiaõpetajatele

Eestikeelne küsimustik

Hea lasteaiaõpetaja!

Olen Tartu Ülikooli Narva kolledži koolieelse lasteasutuse õpetaja eriala üliõpilane Natalia Orikova ja viin läbi lõputöö raames küsitluse. Töö eesmärk on välja selgitada, kas ja kuidas kasutavad lasteaiaõpetajad õuekeskkonda õpiruumina õppe- ja kasvatustegevustes ja kuidas õuesõpe mõjub lapse igakülgsel arengule. Küsimustik on anonüümne. Vastamine võtab aega umbes 10 min.

Küsimuste tekkimisel palun kirjutage aadressil norikova@ut.ee

Tänan

Natalia Orikova

1) Teie vanus?

- a) 20-30
- b) 31-40
- c) 41-50
- d) 51-60
- f) Üle 61

2) Teie haridustase?

- a) Muu keskeriharidus
- b) Pedagoogiline keskeriharidus
- c) Erialane kõrgharidus
- d) Muu kõrgharidus
- e) Muu:

3) Teie tööstaaž?

- a) 1-5 a
- b) 6-10 a
- c) 11-15 a
- d) 16-20 a

e) 21-25 a

f) 26-30 a

g) 31-35 a

h) Üle 36 a

4) Mis linnas Te töötate?

.....

5) Mis on Teie arvates õuesõpe?

.....

6) Kas te peate õuesõpet lasteaias vajalikuks?

a) jah

b) ei

7) Põhjendage oma vastust

.....

8) Kui tihti Te kasutate õuekeskkonda õpiruumina õppe- ja kasvatustegevustes?

a) 1 kord nädalas

b) 2-3 kord nädalas

c) 1-2 korda kuus

d) vastavalt vajadusele

9) Kui vanade lastega Te kasutate õuekeskkonda õpiruumina?

a) 0-3

b) 3-5

c) 5-7

10) Kas Teie arvates on oluline õuekeskkonda õpiruumina kasutada lastega vanuses 3-5 aastat?

a) oluline

b) ei ole oluline

11) Palun põhjendage oma vastust

.....

12) Millist õppimiskeskonda Te kasutate lastega vanuses 3-5 aastat?

a) õuekeskkond õpiruumina

b) tavaline siseruum õpiruumina

13) Missugused on Teie arvates õuekeskkonna kasutamise eelised õppe- ja kasvatustegevustes?

.....

14) Mida Te arvate, kas õuekeskkond toetab või takistab lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimist?

a) toetab

b) takistab

15) Milliseid valdkondi Te tavaliselt lõimate õuesõppes?

a) Mina ja keskkond

b) Matemaatika

c) Muusikaõpetus

d) Liikumine

e) Keel ja kõne

f) Eesti keel kui teine keel

h) Kunst

16) Milliseid õuesõppe meetodeid Te kasutate?

a) Mäng

b) Õppekäik

c) Vaatlus

d) Katse

e) Muu:

17) Kuidas Teie arvates õuekeskkonna õpiruumina kasutamine toetab siseruumis õppimist?

.....

18) Mis takistab Teil õuesõppe läbiviimist?

a) Laste tähelepanu hajuvus vanuses 3-5 aastat

b) Suur laste arv rühmas

c) Mahukas ettevalmistamine õuesõppeks

d) Puudub tahe õuesõpet läbi viia

e) Puuduvad teadmised ja oskused õuesõppes

f) Õueala ei vasta õuesõppe läbiviimiseks

g) Turvalisuse puudumine

k) Muu:

19) Kas õuesõpe toetab lapse arengut?

a) Jah

b) Ei

20) Kuidas Teie arvates õuesõpe toetab lapse arengut?

.....

21) Kuidas Teie arvates laps areneb õuekeskkonnas?

a) Kognitiivselt

b) Emotsionaalselt

c) Sotsiaalselt

d) Füüsiliselt